

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleis kas Pėnyčia, Chicago, Ill.
Prenumeratė metams:
Suvienuose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose viešpatijose.....3.00
Prenumeratė apmokama iš Vėliau. Prenumeratės mo-
tai skaitomi nuo dvienuose mėnesių, ne nuo Naujų Metų.
Agentų kaimo kaimo, Vėda adresuok:
A. OLSZEWSKI
3232 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3232 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nr. 27 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 5 d. LIEPOS (JULY), 1912 m. Metal XXI

POLITISKOS ŽINIOS.

KUBA.

Havanoj nuo valdžios generolo Montegudo gauta žinia apie smarkius musius kariūmenės su sukileliais aplinkinėse Vega Becaco. Montegudo pranešė, jog jis sumušė revoliucionierius ir buk mušų krito ir svarbiausias provincijos Oriente sukilimo organizatorius ir vadovas, generolas Estenozo. Mušų užmušta šimtas sukilėlių. Kuną Estenozą, palikant ant mušio lauko, atgabeno į Santiago ir ten palaidojo. Kitas sukilėlių vadovas, Pedro Ivonet, ištruko. Ant mušio lauko liko jo arklys, pametęs jį ir savo kardą ir revolverį.

Suvienuose Valstijų valdžia iš Kubos pakrantių atšaukė visus didesnius kariūkus laivus, liko ten tik mažieji. Turbut valdžia mano, kad sukilimas baigiasi, todėl nebus progos kistiesi. Bet žiaurus pasielgimai baltspalvių su negrais gali juos perversi, nors būtų suvaldyti, iš naujo sukilti. Ir pirma, sukilus Kubos gyventojams, kada iš vie-no čjo ir judėjieji ir baltspalviai, sukilimą palaikė žiaurumas ispaniško generolo Weylerio. Dabar baltieji taip nekėnėja juodųjų, kad ypač didesniuose miestuose prie mažiausios progos muša juos, naikina jų turtus. Mieste Havanoj susirinko pulkas baltspalvių ir pradėjo negrus mušti ir vaikiyti, mušė vyrus ir moteris. Policija ir kariūmenė su dideliu vargu mušė kas išvaikė. Vidaus reikalų ministeris išleido atšaukimus, kuriuose gąsdina sunkios bausmės netvarką kėliancius, bet tas nedang gelbi. Kur tvarkos nėra, ten ir bausti netvarką darancius nelengva. Ginti amerikonių nuosavybę ir ant Kubos gyvenancius amerikonus pasilikta maži pulkeliai išsodintų nuo kariškų laivų Amerikos jurevių.

MEXIKO.

Mexike artinasi laikas, kada ant galo turės susimūsti abiejų kariaujančių pusių pajėgos. Valdžios kariūmenės vadovas generolas Huerta, perversimui savo kanuolių per upę, mėgino taisyti revoliucionierių išgrūdati tiltą ties miestu Ortiz, bet paskui taisydamą sulaukė ir kariūmenės išsirikino sau kitą kelią.

Nė viena pusė nesiskubina nuo seniai laukiamą pusę pradėti, matyt nė viena pusė nesijaučia daug tvirtesnė už kitą, todėl bijosi pradėti mušio pasekmių. Valdžios kariūmenės artilerija daug stipresnė negu revoliucionierių, ant jos tai ir remia savo vitis prezidento Madero generolas Huerta. Kad prieš jo artileriją galety geriau atstovėti, revoliucionieriai apkasais sudrutino savo stovyklas aplinkinėse Bachimba ir laukia prezidento kariūmenės užpuolimo. Jų stovyklos yra tik 15 mylių nuo miesto Ortiz, kur yra surinktos svarbiausios generolo Huerta pajėgos. Čia todėl turės užgimti didysis mušis, kuris turės revoliuciją užbaigti. Jeigu mušų revoliucionierių ir kitose valstijose, nes iš Madero valdžios daug yra neužganedintų Mexike, todėl jam nelengva but prezidento vietą palaikyti.

Mieste Chihuahua laukia riaušių, jeigu revoliucionieriai mušį pralostų. Suvienuose Valstijų konilius išleido atšaukimą kviedamas amerikonus susirinkti konsulate, prie kurio bus išplekta amerikoniška vėlela, kur konsulate esancius turi apsaugoti nuo užpuolimo.

Kaip dabar dalykai stovi, mušio jau išvengti negalima: prezidento kariūmenė atgal traukiesi negali, nes tasyk pries Madero sukilyt viso Mexiko gyventojai, kuriems įgriso jau taip ilgai besitraukianti ir pūldanti

ekonomiškai visą kraštą revoliucija; revoliucionieriai neturi jau kur trauktiesi; mušio nemėgine, jie neis į Suvienuose Valstijų pušę, nes čia juos nuginkluotų.

ITALIJA.

Taip ilgai besitraukiantis karas Italijos su Turkija, kadangi jis kenkia, stabdydamas prekybą, ir kare nedalyvaujantiems kraštams, jau visiems nusibodo. Italija, nors Tripolin pasiuntė 20 kartų daugiau kariūvių, negu ten yra turky, to mažo turky pulkelio suvaldyti neįstengia. Italija išbaigė karui paskirtus pinigų, tolesniam karui jau nieks skolinti nenori, bet ji karo neišsada, nes sykį pradėjusi, nieko nepelniusi, jo išsivadėti negali, nes tasyk prieš karaliaus valdžią galety sukilti žmonės. Turkija praratus be pinigų karus vesti, taikytiesi ji nenori, nes negali išsivadėti mahometonų apgyvento krašto; mahometonai jau dabar kelia protestus prieš atidavimą mahometonams prigulincio žemės ploto krikščionims, todėl ji nenori taikytiesi, kol Italija galety karą perkelti Europon, pasiūsti savo kariūmenę Turkijon Europoj, bet to daryti jai nelaidžia kitos Europos viešpatystės.

Dabar didesės Europos viešpatystės pranešė Italijai, jog nelais jai užimti tulų Turkijai prigulincijų salų, nes tasyk Turkija turėtų tiesią uždaryti Dardanelius, o tas užkenty prekybai ir neutrališkų kraštų.

Paprastai geras žinias turis Vindobonos vokiškas laikraštis "N. Fr. Presse" gavo žinią iš Paryžiaus, buk Rusija pasirengusi suaukinti Europos tautų konferenciją apkalbėjimui, kokiū būdu padaryti galą taip ilgai besitraukiančiam karui Italijos su Turkija. Rusija jau pirma teiravosi pas kitus kraštus, kaip jie priimtų sumanymą tokios konferencijos, bet kitos viešpatystės Rusijos sumanymą priėmė neprilankiai, nes manė, jog ji iš karo Italijos su Turkija nori pati sau naudą ištraukti, išderėti savo kariškiems laivams liuosą perėjimą per Dardanelių siaurumą, o tam kiti Europos kraštai nepriitaria. Dabar gi Rusija užtikrina, jog ji nei jokių kitų reikalų tautų konferencijoj nestatys vien klausymą užbaigimo karo Italijos su Turkija. Jeigu konferencija įvyks, tai kiti kraštai turės surasti būdą, kaip vėdančius karą kraštus kad ir su prievarta priversti susitaikyti.

Aplinkinėse miesto Tripolio, kaip garsina Italijos valdžia, perreita savaitę italai sumušė turkus. But panašių besigrimų italai daug svietan paleido, o kaip rodo kad ir paskutinis jų pasigyrimas, savo pergalėms nedaug ką pelnė. Ir paskutinis mušis buvo miesto Tripolio aplinkinėse užpuolimo. Jų stovyklos yra tik 15 mylių nuo miesto Ortiz, kur yra surinktos svarbiausios generolo Huerta pajėgos. Čia todėl turės užgimti didysis mušis, kuris turės revoliuciją užbaigti. Jeigu mušų revoliucionierių ir kitose valstijose, nes iš Madero valdžios daug yra neužganedintų Mexike, todėl jam nelengva but prezidento vietą palaikyti.

ANGLIJA.

Reikalas vis arčiau riša Angliją su Francuzija. Mat abiem kelią užstoja po karui 1871 m. per daug užaugusi, praturtusi ir susidrutinusi Vokietija. Anglija jau čia, kad be karo neapsieis, nes ji be karo nesiduos Vokietijai nustumti į antro skrylaus Europos viešpatiją. Anglijai iki šiol buvo jurių valdytoja, o dabar ir tą vietą nuo jos Vokietija stengiasi paveržti. Tada ir Anglija, nors už Fašodą, Afriką, taip buvo susipykusi su Francuzija, kad be mažo karo neuzgimė, turėjo ją susidraugauti, nes vienos jos Vokietija visai nepaisė. Svarbiausias Anglijos priešas buvo Rusija, bet atsiradus veiklesniam

priešui, Vokietijai, prisiejo susitaikyti ir su Rusija, tik paskutiniuose laikuose jos ryšiai su Rusija vėl atšalo. Su Francuzija vienok draugystė darosi vis auktesnė, nes abiejų kraštų svarbiausiu priešu yra Vokietija. Anglija jau nekartą mėgino kalbinti Francuziją sutverti vieną atsigynimo ir užpuolimo ryšį, kad kilus karui su Vokietija, Francuzija paimtų apgynimą Anglijos reikalų ant Tarpžemių jurių. Francuzija noriai su Anglija susirištų, jeigu Anglijos žemės kariūmenė būtų drutesnė, todėl ji reikalauja, kad Anglijoj būtų įvestas privertesnis visų ukėšų tarnavimas kariūmenė, kaip tai yra Francuzijoj. Kaip dabar yra, tai Anglija, karui kilus, negali pagelbon prancuzams pasiūsti daugiau kaip du šimtus tukstantių kariūvių, taigi labai mažai ir tą mažą pagelbą Anglija gali atsiųsti tik į dvi savaites karui prasidėjus, kada skaitlingesnė Vokietijos kariūmenė gali jau francuzų armiją sumušti ir karveivams drąsą atimti. Todėl francuzai nesiskubina su Anglija ristišis, nes ryšį jai prisiegti Anglijos reikalus ginti, o už tai menką tik nuo jos pagelbą turėtų. Be abejonės, su Francuzais iš vien citų Holandijai ir Belgijai, bet ty kraštų kariūmenė menka.

Anglija dabar stengiasi ir atšalusi draugyste su Rusija taisyti. Šią vasarą Anglijos karalius Jurgis keliauja neva pasivažinėti į Finlandijos pakrantes ir ten susitikis su Rusijos caru ir su juom apkalbės abiejų kraštų reikalus ir pasistengs Rusiją prie Vakarinių Europos viešpatysčių ryšio patraukti prieš ryšį Vidurinės Europos tautų. Nors Rusija savo laivyną po Cusima nužūdė, bet jos žemės kariūmenė kur kas tvirtesnė už angliską.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Šiomis dienomis pervežė jau iš senojo užkrėčiamųjų ligų ligonbučio Lukiškių pliciuje naujan ligonbutin Žvėryne visus ligonius. Senasai ligonbutis bus sudėgintas, kaip tik bus sugriauti gegužės jomarko trobsčiai.

"K. L." praneša, kad lenkų šalies pažinimo draugija (Polskie Towarzystwo Krajoznawcze) taisyti mokslo ekskursiją Napoleono keliu nuo Vilniaus Berzėjon. Kelionės dalyvautojai vyksią Vilniun birželio 13 (26) d.; gi birželio 16 d. vėzimas išvažiuosį per Ašmeną, Smurgainius, Molodečną iki Studziankos, pas Berzėjon upę. Ekskursijos vadovu busis minėtosios dr-jos pirmininkas p. A. Kulvietis.

— Viltis —

Nemaža Vilniaus Snipiskio priemiesčio dalis ligisli nesiskaito miesto dalimi. Yra tai Snipiskio dalis nuo Chivos gatvės plitytyčios ir Losevo vasarnamių dalis. Dabar tenai pristatytą daugybę namų, išitos gatvės, bet kad jos nesiskaito miestui, tai jų nė neapsiviečia ir beveik nešluoja. Dabar tam tikrą gubernijos komisija, apžiūrėjusi tą plotą, įsakė miesto valdybai pasipirinti prijungti šią Snipiskio dalį prie miesto.

— Viltis —

"Gaz. Kielecka" praneša, girdejus, kad Vilniaus vyskupas Juozas paskirtas Kielečių vyskupas kun. Augustinas Losinskis; į Kielecus gi keliamas vyskupas Ropas.

— Viltis —

Gegužės 26 d. Vilniaus apygardos teismas svarstė gardino vicegubernatoriaus Stoliarovo nusaus gimnazisto bylą, kurį kaltino, kad peiliu nuduręs savo draugą mokinį Kiselevičių. Užmuštasis buvo Cardino apygardos teismo narys gunas. Teismas

pasmerkė Stoliarovą 4 mėnesiams kalėjimo vaikų skyriuje.

— Viltis —

Netrukus ministerių taryba svarstysianti sumanymą naujų geležinkelų. Pirmoje eilėje esąs sumanymas tiesti Vilniaus Maskvos geležinkelį. Busianti tai kaip ir šaka didžiojo Europos-Sibirijos geležinkelio.

— Viltis —

Teismo rumai gegužės 29 dieną svarstė Vilceikos čekano kun. Dulkos bylą. Kun. Duka kaltinamas buvo, kam sužiedavęs kataliką su stačiatike. Dėl tos bylos kun. Duka buvo jau sykį teisiamas Vilniaus apygardos teismo 1909 metais ir buvo nuteistas užmokėti 50 rubl. pabandos ir pasiūlinti 6 mėnesiams nuo pareigų pildymo. Dabar teismo rumai nuteisė kun. Dilką 25 rubliais pabaudos ir pašalino 3 mėnesiams nuo pareigų pildymo.

— Viltis —

Vilniaus draugija kovoti su džiova rupinasi iš vyriausybės gaut kur palci Vilnių dykai žemės, kad galety pastatyti džiovininkams sanatoriją. Ministerių pirmininkas pritaręs tam prašymui ir draugijai jau kaip ir siūlomas tam tikslui miško plotas Švenčionių apskrityje. Draugija norėtų tik arčiau Vilniaus.

— Viltis —

IS VASIUNŲ, Vilniaus gub.

(Nuo mūsų korespondento). Mykolas Specius apsigėdė su Adele Sekaniute, laukia dabar kudyko. Tėvas Mykolas, Kleimensas priešinosi sūgius apsigėdint, nes jis buvo turtingesnis. Mykolas, matydamas, kad nieko su tėvais negalės padaryti, praėitį žiemą nuvažiavo į Vilnių ir ten čmė šilpū. Bet kur dingti, nes tėvas į namus neprisims. Pargrįžus tėvas savo sūnų įleido į savo namus, bet pačios neleido jį apsigyveno pas savo tėvus.

Keli verstai nuo Vasiunų yra miestelis Kazienai. Ten katalikų bažnyčios nėra, yra tik pravoslavy cerkvė. Kas metai apvaikščiojama 23 balandžio Sv. Jurgio šventė. Tą dieną daug ir katalikų traukia į miestelį, nors į cerkvę ir neina, pasivaikioja po miestelį išsitraukia gerokai, o paskui be mustynių neapsieina. Taip buvo ir šiemet. Atsilankė ir Mykolas Specius su savo pačios tėvu; kaipio žentas su vuošviu, užėjo į smuklę išgerti; bėgiant vuošvis pradėjo išmėninti žentui, kad jis išviliojo dukterį, o dabar ji vėl turi tėvą douną valgyti. Specius tas išmėnėjimas prie daugybės žmonių nepatiko ir jis pasirizo atkeršinti. Pasislėpė už kalvės A. Pivaruno laukdamas savo aukos. Atėjus Mykolui Sekaniui, tuojaus puolė ant jo Mykolas Specius ir pradėjo daužyti ir ant vietos užmušė Mykolą Sekaną.

Dabar Specius sėdi kalėjime. Vasiunietis.

IS MERKINĖS, Trakų pav.

Mūsų parapijos lenkai, matydami nebetoli esant savo galą, stengiasi visokiais būdais daugini jį savo menką skaičių. Stai koks buvo pas mus atsitikimas. Už 4 varstų nuo Merkinės yra Bingelių sodžiūs. Gyventojai visi lietuviai, visi kalba ir mieldžiai tik lietuviskai. Bet jie dėl savo neišmanymo užsirašė lenkais. Buvo taip. Merkinės miestelio ukininkai, skirstydamiš vienasėdžiais, buvo palikę plotą, menkesnės žemės, apie 50 dešiminių, bendrai ganiavai. Paskui jie nutarė ją parduoti. Patogų buvo pirkti tą žemę Bingelių sodžiui, bet Merkinės ukininkai, budami "lenkais", nenorėjo jiems parduoti, kad jie lietuviai ir reikalauja iš jų pasirašyti lenkais. Jiems sutikus užsirašyti lenkais, Merkinės ukininkai pardavė tą žemę vaikui kairį šoną. Parve-

žemę už 11 tukst. rublių, nors kiti daugiau davinėjo.

V. Kovas.

— Viltis —

IS KAUNO.

Gegužio 15 dieną Žemaičių vyskupas G. Cirtautas pašventė į kunigus šiuos Žemaičių seminarijos klierikus: Stanislovą Butrimą, Juozapatą Bardžį, Povilą Gvaldą, Antaną Ignatavičių, Petrą Kaščiuką, Petrą Liepą, Anicetą Meškauskį, Mateušą Naką, Norbertą Pakalnį, Pranciškų Stulginskį, Juozapą Kirną. Į dijakonus: Jurgį Andraitį, Vilijų Prancuzavičių, Liudviką Gaičauską, Ignacą Turonką. Į subdijakonus: Juozapą Gilvidį, Adoną Vilimavičių.

Kun. Sumanas, Vidžių kam., perkeltas Ežerėnuosna kamendatorium.

— Šaltinis —

"Saulė" jau pradėjo statyti savo namus. Pirmininkas kuone kas šventė važiuoja į įvairias bažnyčias rinkti aukas.

Rinkimais Dumon pamažėl rupinasi visokios tautos, sluogsniai, partijos. Kandidatai įjieskomi.

— Viltis —

IS UKMERGĖS.

Mūsų miestas nuo amžių lietuvių apgyventas, bet nuo buvusio čia kunigų piory vienuolyno ir mokyklos labai sulenkintos. Žmonių pavardės: Pažirai, Koriai, Kučmai, Angunai ir k. persikeitė Pozerskiais, Korznais, Kuznickiais, Ogonsovskiais ir kitaip. Ligi 1904 m. sulenkiję miestelėnai vadindavosi "katalikais", o lietuvių pradėjus atgauti, ukmergičiai, lenkų laikračių ir endekų suvedžioti, ėmė vadintis "lenkais". Taip tat šiauriam Vilniaus lenkomonijos vėjui paputęs, net 3000 jų lenkais užsirašė, gyventojus rašinėjant, ir tik 900 dar turėjo drąsos lietuviams pasivadinti, nors tikrų lenkų mieste nė kiek tėra.

Miesto valdyba grynai lenkiška, kurioje lietuvių kalba laikoma paniekėje. Beveik visi policistai, ugniagesiai ir kiti tarnai yra lenkų endekų šalininkai, ypač tie, kurie vedę pačias iš miesto tarnaites, nors jos ir lietuvės, bet rėkte rėkiančios, kad jos lenkės, kaip ir visos kitos "ponios", devinčios skrybelės.

Tos ryšies "lenkus" seka ir kaimiečiai, atsigabėję miestan, ir lenkiškai ima švebelduoti su savo vaikais.

Na, ir kunigus lietuvius turime dar nekraipytomis pavardėmis, kurie lenkiškai lenkų "kulturingai" kalbaj, niekindami lietuvių palikimą.

Klebonas nepasirupino įsteigti nors Blaivybės draugijos, kuri čia labai praverta būtų, nes žmonės čia labai geria ir paleistuvauja.

Neseniai atvažiavęs naujas klebonas Driginčius ketino sudaryti komitetą naujai bažnyčiai statyti, nes palaišė viena siena plyšus. Bet dabar visa nurimo ir apie tai nieko negirdėti.

Nors šventadieniais gieda lietuviškai, bet giesmininkų niekas nemoko giedoti. Į juos dar skersuoja sulenkėjusis vargonininkas su savo draugais ir draugėmis ir dažnai iš jų pasišaipo.

— Viltis —

IS SURVILIŠKIO, Kauno gub.

Gegužės 14 dieną Užbalių sodžiue atsitiko nelaimė. To sodžiaus valkinas Nevežio kranto. Jis turėjo šaudyklę, kurią buvo paslėpęs krumuose. Palaukęs kūrį laiką, P. norėjo pasiimti šaudyklę ir, paėmęs už vamzdžio, traukė ją iš krūmų. Bet traukiant jiems sutikus užsirašyti lenkais, Merkinės ukininkai pardavė tą šovė vaikui kairį šoną. Parve-

žus namo, valkinas mirė, pragyvenęs ketat valandų. Velionis turėjo 23 metus amžio.

J. Ukas.

— Viltis —

IS PANEMUNĖLIO, Ežer. pav.

Ne vienam gal išsrody juokai, užsiminus apie lietuvių ir lenkų santykius Panemunėlio parapijoje: mūsų parapija grynai lietuviška: iš valstiečių vargiai vienas kitas rasis, kuris šiek-tiek mokėtų lenkiškai. Iš bajorų yra apie dvi tris šeimynos, kurios tarp savęs namie kalba lenkiškai, bet, tiesą pasakius, ir tie mūsų bajorai gal geriau moka lietuviškai, negu lenkiškai: su samdininkais nuolat jiems reikia kalbėti vien tik lietuviškai. Vieni nintėlis susipratęs Panemunėlio lenkas tai dvarininkas p. Sviančekis, žinomas Kauno gub. dvarininkų veikėjas. Tas pats p. Sviančekis, kuris anandie "Viltį" yra rašęs, kad politika ne užsimas: jam rupj vien tik mūsų krašto ekonomijos reikalai. Reikia pripažinti, kad p. Sviančekis mūsų apylinkėje tai vienintėlis dvarininkų žmogus, kuriuo valstiečiai šiek-tiek įsitiki, kuris turi valstiečių tarpe gerą ir teisingą pono vardą. Bet ir tas teisingasai ponas "Viltį" yra pasakęs netiesą, kad jam politika nerupinti. Ponas K. Sviančekis taip-pat yra karštas ir lenkų dvarininkų endekų tautinės politikos ir takto šalininkas. Tai pasirodo nors ir iš to atsitikimo: Prie a. a. kun. klebono Katedės Panemunėlio bažnyčioje buvo skaitomos šventadieniais lenkiškai evangelijos, nors gal ne kartą atsitikdavo, kad bažnyčioje nebudavo žmogaus, kurs būtų netik klausęs, bet ir supratęs tą lenkišką evangeliją. Kun. Katedė buvo senos gadyinės žmogus, gyveno lenkų lietuvių unijos idealais. Nors čia turiu pasakyti, kad kun. Katedė visą savo kultūros ir švietimo darbą parapijoje varė grynai lietuvių dvasioje: mokyklė lietuviškai, žadino žmonių širdyse Lietuvos tėvynės meilę. Savo tautos ir politikos "credo" kun. Katedė viešai pažymėdavo vien tik-tuo, kad šventadieniais skaitydavo lenkiškai evangelijas ir per devintinį giedodavo: "Idzie, idzie". Bet po kun. Katedės mirties liko klebonu jo kamedorius kun. Budrikas. Naujasai klebonas augstesnių politikų nevaikydamas ir nematydamas Panemunėlio bažnyčioje reikalo skaityti lenkišką evangeliją, nustojo šventadieniais, išskyrus dideles šventes, visai sakęs lenkų evangelijas. Ta bažnyčios atmaina labai pasipiktino p. K. Sviančekis, kuris ne tik supranta, bet ir moka neblogai kalbėti lietuviškai. Nuėjęs pas kun. kleboną reikalavo pasiteisinti, kodėl jis nebeskaitas šventadieniais lenkiškai evangelijų. Ponas Sviančekis, matyti, pamiršo kad cik skersai ir išilgai pasauli—niekur nerasi tokio krašto, kur dėl vieno kito žmogaus noro būtų verčiami visos bažnyčios žmonės klausyti evangelijos jiems nesuprantama kalba. Varšuvoje, sakysime, gyvena nemaža lietuvių. Tikrai gal nėra Varšuvoje tos bažnyčios, kurion šventėmis neaitėtų pasimelsti bent vienas kitas lietuvis. Ką p. Sviančekis ir visi lenkai pasakytų, jeigu Varšuvos lietuviai, sekdami p. Sviančekio pavyzdį, imtų pykdami reikalauti, kad visose Varšuvos bažnyčiose būtų sakomos šventėmis lietuvių kalba evangelijos? Aš manau, kad p. Sviančekis pirmas pasityčiotų iš Varšuvos lietuvių, kaipio didžiausių sovintistų.

Taigi šovinistiškai pasielgė ir p. Sviančekis, kada užsi puolė ant kun. klebono dėl lenkiškos evangelijos Panemunėlio bažnyčioje. Juo labiau, kad ir pats p. Sviančekis retai maišosi Panemunėlio bažnyčioje: daugiausia jis gyvena Kaune. Tarp klebono ir Sviančekio išejo nesu-

spiratimai — pykos. Klebonas nenusiileido. Tada p. Sviančekis čjo skųstų kun. klebono Budriko Kauno vyskupui. Vyskupas kleboną pateisino: pripažino, kad ištikrųjų Panemunėlio bažnyčioje nereikalinga lenkų evangelija.

Tokiuo būdu, p. Sviančekis, pralaimėjęs, sumanė kitai atsimokėti kun. Budrikui už panaikintą lenkiškos evangelijos bažnyčioje. Iš senybių dvaras duodavo kun. klebonui kurį ir klebono galvijams ganyklą. Bet kaip tik kun. Budrikas nustojo sakęs lenkiškai evangelijas ir susikivėčiojo dėl to su p. Sviančekiu, p. Sviančekis nustojo davęs kuro ir nebeleidavo kun. Klebono galvijų dvaran ganyti. Tokiuo būdu p. Sviančekis ir laimėjo. Iš pradžių kun. klebonas nepasidavė: kokiųs-dvejus trejus metus neskaitė lenkų evangelijos. Ant galo, nebeiscentė: kun. Budrikas su p. Sviančekiu susitaikino — padarė uniją. Ir ad majorem gloriam tos unijos Panemunėlio bažnyčioje vėl skamba šventadieniais lenkų kalba evangelija, o kun. klebono galvijai liuosai sau ganosi po p. Sviančekio ganyklas. Ar gi neišrodymas, kokią galybę turi ekonominis materializmas.

Panemunelietis.

— Viltis —

IS VARNIŲ, Telšių pav.

Gegužio 12 d. buvo dviejų kaimynų teismas dėl žemės, vienas jų pralose. Kad atkeršyti pasamdė žinomus mušėkas, o tie užstojo kelią sumušė išsusių bylą. Namydami, kad sumuštas jau yra negyvas sulaužė jam šonkaulius ir galvą prakšėle nušovė pas kaimyną gerti. Tečian sumuštasai gyvas išliko ir pasiūkė pravažiuojančius. Atvažiavo tarytojas ir daktaras, sustatė protokolą, o piktadėjus suėmė.

J. Drąsuolis.

— Lietuvos Uklininkas —

IS PAPILĖS, Šiaulių pav.

Ilgas ir šaltas pavasaris privergo mūsų gyventojus su pararu. Gerai dar, kad žydus susimylėjo ir pargabeno iš Rusijos kelius vagonus supuvusio šieno, vielomis (dratais) suvaržyto. Šienas svarumui dar vandeniu buvo apipiltas. Birkovą pardavinėjo po 6 rubl. Prasidėjus šilumai išleido gyvulius laukan, bet dauguma jų nepaėcia, ypač gi karvės ir avis. Kitiems sutinstą galvos ir gaista. Namiškis.

IS LAUKSODŽIO, Pan. pa

Gegužio 14 d. kunigo klojime buvo kaimiečių sueigia dēlei statymo murinės mokyklos Dėrzių kaime, kur jau yra atskirta žemės dešimtė. Bet visgi tarp kaimiečių nuomonės buvo nevienodos. Vieni rēkia "nereikia", daugumas visgi buvo norinčijai. Nenorintieji sakė ir taip turį daug rupecio triobas perkelti, nes išsikirstė vienasėdžiais. Valdžia medegos paskyrė ir 2100 rublių, tiktaai ukininkams medegą reikės pristatyti vieton, kur statys mokyklą. Ukininkai nutarė pasigabenti mašiną cementinių plytų dirbimui. Išskaitė, kad pigiau atsieis. Paberštalis.

— Lietuvos Uklininkas —

IS TVERŲ, Telšių pav.

Balandžio 26 d. Kaupose pas vieną ukininką atsitiko nelaimė: bernas nušovė mergaitę; abiem nedaugiau, kaip 18 metų. Užmušėjas teisinas, jog šovęs netyčiomis, buvo susipykę ir grobės nuo krosnies pagali, bet jo vietoj pasipainiojusi šaudyklė: kaip dūręs į merginą — iššovusi pati. Bernas sumintas lig teismo; ukininką gi nubaudė 300 rubl. pabaudos. Drąsuolis.

— Viltis —

KUNIGŲ PERMAINOS SEI-
NU VYSKUPIJOJE.

Kun. Stačokas paskirtas Pu-
chalų klebonu, kun. Vyšniaus-
kas, Liubavo vikaras, ir kun. J.
Pečkaitis, Filipavo vikaras, su-
mainyti vienas kito vieton.
"Šaltinis."

IS KRIUKŲ, Naumiesčio pav.

Vietiniai Suvalkų gub. dvari-
ninkai, gyvenantieji pagal Ne-
muną, nutarė siemiet praveisti iš
Kaušo į Gelgaudiškį telefoną.
Telefonas eis pagal Nemuną Su-
valkų gub. krantū. Vyriausioji
stotis bus įtaisyta Kriukuose.
Jau gautas iš Vilniaus paštų ir
telegrafų valdybos tam tikras lei-
dimas, jau vežama stulpams me-
džiaga. Už 2-3 mėnesių darbas
busis pabaigtas. Vaideliotas.
— Viltis —

IS TAMOSBUDŽIO, Naum. p.

Šį pavasarį mūsų apylinkėje
javai išrodo gana gerai, ypač ru-
giai. Dobilai menkesni, pernai
dėl vasaros sausumo blogai su-
dygo. Dabar oras gražus, pali-
jo, ukininkai tikisi gerų metų.
Grikvabalas.
— Viltis —

IS VASINIŲ, Švenčionių pav.

Vasiunų sodžių bal. 5 d. atsi-
tiko baisi nelaimė. M. Specius
kuolu užmušė savo uošvį M. S.
Galva visai sutrupinta. O visa
tai padarė degtinė. Dabar uoš-
vis palaidotas, o žentas sėdi ka-
lėjime.
L. S.
— Lietuvos Ukėlninkas —

IS KULDINGOS, Kuršo gub.

Pro Kuldigą senai jau plaukia
Lietuvos vandens, nes Kuldigos
miestas guli prie tos-pat Ventos
upės, kaip ir Mažeikiai, Vieksniai
ir Papilė; bet kadangi Kuldiga
yra už 5 mylių nuo siaurabėgio
geležinkelio Užutės stoties, tai
lietuvių čia atsibastydavo (daž-
niausiai per Ventspilį) vos po
kelius žmones, o ir tie-pat pas-
virsdavo greit latviais; tai liudi-
ja kai-kuriuos lietuvių katalikų ir
liuteronų pavardės, kaip antai:
Karklis, Migainis, Plepis, Ku-
rapkat, Jurevits ir kitos. Jau 30
metų su viršum, kaip yra čia
Hiršmano garsi degtukų "Vul-
kano" fabrika. Pritrūkus dre-
bulės (apušės) Kuldigos apy-
linkėje, pradėjo toliau nuo Kul-
digos steigti degtukų malkelių
dirbtuves. Viena iš tokių dirb-
tuvių keletą metų atgal tapo
įsteigta Mažeikiuose, ir degtukų
malkėles žemės keliu nuolat iš
tenai yra gabenamos fabrikon.
Drauge su malkelėmis pradėjo
kelties iš Mažeikių ir darbininkai
lietuviai. Pavasarį daugelis fab-
rikos darbininkų ir namų tar-
ničių išleina dirbti į dvarus ir
pas ukininkus, nes prie žemės
vasarą čia daugiau galima pelnyti.
Todel fabrikantas kiekvieną
pavasari kviečiasi sau darbininkų
iš Mažeikių: pernai jų atvažiuo-
jo, o šiemet 17. Integumentų lie-
tuvių čia taip-pat yra keli, bet
daugiausia jie yra vedę svetim-
tautes ir nuo lietuviybės atsėję.
Siemiet atvyko ne tik lietuvių
darbininkų, bet ir inteligentų.
Todel mūsų klebonas, Kuršo
dekanas, kun. Lukša, taip-pat
lietuvis, siemiet per sekmines pa-
sakė po sumos lietuvišką pa-
mokslą. Kaip į dangų, žiūrėjo
lietuviai į sakyklą, nenorėdami
tikėt savo ausimis, nes, kaip
Kuldigą inkurta, lietuvišką pa-
mokslą čia niekados nėra buvę.
Tiktai keletas skrybėlinotų pra-
sčiokėlių nenorėdami parodyti
savo lietuviškas, išgirdę lietuviškai
sakant, išėjo. Po mišparų bure-
lis lietuvių pagiedojė karunką ir
kitas šventas giesmes. Džiaug-
smas giesmininkų buvo labai di-
delis.
Ramutis.
— Viltis —

UŽ SAUDYKLIŲ ATIMINĖ-
JIMĄ.

Suv. gub. žemsaigiai gavo 210
rubl. dovanų nuo Varšavos sky-
riaus medžiojimo draugijos. Taip
praneša Suv. gub. Vied. No. 20.
Būt čionai reikia pridėti, jogei
gera atmintį šaudyklų dalis lai-
kėsi valstiečių ne medžioklei, bet
vaginams ir plėšikams pagrasinti.
Dabar tokie laikai, kad valstie-
tis neturėdamas namie ginklo
beveik negali gyventi, nes kuomi
atsispirsi ginkluotiems plėšikams
užpuolus. Visi žinome, kaip sun-

ku gauti iš vyresnybės leidimas
ginklui laikyti. Perta žemsaig-
iams nesunku yra kiek reikiant
šaudyklių prisimedžioti.
— Lietuvos Ukėlninkas —

LIEPOJAUS TVIRTUMA.

Vyriausybė galutinai nutarė
panaikinti Liepojaus tvirtumą.
Visi apkasai ir pylimai busi-
kasti ir sulyginti su žeme. Visi
tie darbai pavesti žydai Biela-
stokiui ir rusam Kalininui ir
Ribakovui. 70 darbininkų jau
kelios dienos, kaip pradėjo kasi-
nėti.

Liepojaus tvirtuma kaštavo
vyriausybei šimtas milijonų rub-
lių ir vos tik prieš dešimtį metų
buvo galutinai pabaigta statyti.
— Viltis —

SUKAKTUVĖS.

Gegužės 22 dieną suėjo ly-
giai 40 metų, kaip mirė žymia-
usias lenkų kompozitorius Sta-
nislovas Moniuska. St. Monius-
ka gimė Minsko gub. 1819 me-
tais, mirė gegužės 22 (birželio
4) dieną 1872 m. ilgą laiką Mo-
niuska gyveno Vilniuje. Monius-
kos veikaluose labai žymi lietu-
vių dainų intaka, dėlto jis yra
artimas ir mūsų muzikai. Tarp
kitko jis parašė kantatą "Milda"
Kraševskio "Vitolioraudos" žo-
džiams ir "Margerij".
— Viltis —

DRUSKININKŲ BOIKOTAS.

Siomis dienomis Gardino "S.
Zap. Zizi" padėjo straipsnį, ku-
riame plačiai aprašė Druskinin-
kų kurorto valdybos (lenkų) ne-
mandagius pasielgimus su atva-
žiuojančiais čia rusais ligoniais,
niekinimą rusų kalbos ir t. t. "V.
Viestnik" No. 2087, atsispaus-
dinęs tą straipsnį, atsispaikė ir ru-
sus, kad boikototų Druskinin-
kų kurortą.
— Viltis —

Javai Lietuvoje, apskritai

imant, išrodo geri. Ypač tai-
sosi pastaruoju metu, kuomet
užstojo šilti orai ir nuolatai pa-
lija lietus.
"Šaltinis."

P. K. Duga pabaigė Peterbur-
go universiteto kalbų skyrių, ga-
vo pirmojo laipsnio diplomą. Kai-
kurie profesoriai rupinasi palik-
ti jį prie universiteto.
— Viltis —

Rusų konsulas Londone pra-
nešė užsienį reikalų ministeri-
jai žuvusiųjų "Titaniko" keleivių
Rusijos valdinių surašą. Stai jie:
1) Simanas Litmanas, 2) Ze-
lmanas Zlokovskis, 3) Garri Kor-
nas, 4) Simanas Vaismanas, 5)
Jokubas Kukas, 6) Lesli Gelin-
skis, 7) Natanas Goldsmidas,
8) Juozas Murdinas, 9) Vulfas
Spektoras, 10) Abramus Garne-
das, 11) Samsomas Abelsonas,
12) Samuelis Grinbergas, 13) Ze-
lina Kantor, 14) Polneras Uše-
ras, 15) Abe Vileras, 16) kun.
Juozas Montvila.

Žuvusiųjų giminės gali gauti
atlyginimo iš tam tikro fondo,
kurį surinko Londono lordas-
pirmininkas. Tik reikia prista-
tyti patikrinimas, jog tas, ku-
ris nori gauti atlyginimo, turi
teisę jį gauti. Patikrinimas turi
buti parašytas ant tam tikro
blanko su miesto pirmininko, tai-
kos teisejo, kunigo, daktaro arba
advokato parašais.

Tuos blankus galima gauti pas
Rusijos konsulą Londone (Imp.
Russ. Cons. General, 20, Great
St. Helens, London, E. C.).
"N. Vr."
— Viltis —

IS AMERIKOS.

ADVOKATAI BEMAŽO NE-
SUSIPEŠĖ.

Los Angeles, Cal. Byloje Chi-
cago advokato Clarence S. Dar-
rowo, apkaltinto už besistengi-
mą papikyti teisejus byloje dina-
mitininkų brolių McNamara, be-
maž teisme nesusipešė advoka-
tai. Susikirto Darrowo apginė-
jas Appel su apkaltintoju, pro-
kuratoriu Fredericks. Appel sa-
vo kalboje užgavo prokuratorių.
Tas šoko prie užgavusio su pa-
keltomis kumščoms ir butų gal-
pradėjus dužinti į jėgų kiti tei-
smė buvo advokatai susipykusius

WOODROW WILSON,
gabus New Jersey valstijos gubernatorių, nominuotas Suv. Valst. prezidentuosna ant
demokratų tikieto. (Žiur. "Vėliausios Žinioš").

nebutų perskyrę. Paskui proku-
ratorius pagriebė nuo stalo juo-
dulinę ir norėjo ją mesti į Ap-
pelį, bet kiti teisme esanti ne-
leido; savo išsitarimu užgavo
teismą ir už tai turėjo persipa-
syti. Kad advokatai gali ne-
mokėti susivaldyti, tame nieko
įstabaus nėra, bet kokią įtekme
ant teisėjų gali turėti nesuval-
danti teisų apgincijai? Turbut
labai menka.

MUSTYNES TEISME.

Los Angeles, Cal. Cionyk-
tis teismas pasiuntė metams ka-
lėjiman, už sulaužymą neutra-
liškumo pagautus keturis Mexico
revoliucionierius. Apgarsinus
teismo nusprendimą, buvę teisme
vyrai sukėlė raišes, prasidėjo
besisąduynai. Pašauta diktai
žmonių, tame 3 moterys. Su-
imta 50 vyrų ir keliolika moterų.
Mušis iš teismo persikėlė ant
gatvės, kur sužeista taigri dik-
tai žmonija.

LYNČAVO MOTERĮ.

Atlanta, Ga. 25 birželio dieną
likosi sumita miestelyj Cordele
negre Ona Boston už užnušimą
baltspalvės moteris Jordanienės.
Negre tarnavo pas Jordanienę.
Kada toji išbarė ją, juodoji pa-
griebė peilį ir ją nudurė, už tai
minios baltspalvių atėmė negrę
nuo suarėstusįjį policistų, nu-
vedė prie Jordanienės namų ir
ten pakorė.

JUODAS ŠLAKAS ANT
SAULĖS.

Posadena, Cal. Tėmytojai čio-
nykščios observatorijos per didi-
ji žiuroną patėmėjo ant saulės
didelį tamsų šlaką, kuris, kaip
tėmytojai apskaito, apima 7,540-
000 ketvirtinųjų nulių.

150 NEMIRSTANČIŲ.

Washington, D. C. Kongresas
priėmė rezoluciją reikalause tau-
tiškojo muzėjaus, kuri už nu-
pelnus mokslouse ir dailę nu-
tarė parinkti 150 vyrų, kurių va-
dai turės but aukšnimis raidė-
mis įrašyti į muzėjaus knygas,
kad niekada iš tautos minčių
neišnyktų. Tarp jų nemirstan-
čių sumanyta patalpinti vardus
buvusio prezidento Rooseveltto ir
senatoriaus Lodge. Bet kada ši-
tie nemirtinieji mokslo, ar dai-
lės srytyj kuom nors užsiplėnė?
Rooseveltis pagarsėjo kaip politi-
kierius, o Lodge pagarsėjo savo

šovinizmą ir fanatizmą, ypač ne-
kentimu ateivį, bet tas su dai-
le ir moksliu, nieko bendro ne-
turi.

PASIGĖRIMUI DAUG
REIKIA.

Louisville, Ky. Čia vienoj by-
loj už girtuokliavimą, pašauktas
teisman kaip liudininkas Alvin
Zoller, matyt vokiety, geras ex-
pertas, teisejo paklaustas, kiek
reikia išgerti alaus, kad pasigerti,
atsakė, jog pasigėrimui reikia iš-
gerti 40 butelių. Jis pats išge-
rius 38 butelius ir nebuvo girtas,
tik tasyk galva pasidaro sunki,
kada tą skaitinę pervaro.

ŽUVYS IS DEBESIŲ.

Philadelphia, Pa. Atkakęs čia
angliškas garlaivys "St. Elbert"
pranešė, jog plaukiant jam, ant
jurių užklupo jį audra su debė-
sių praplyšimais: smarkus lytus
bemažo laivo nepaskandino. Nu-
stojus lytui, ant laivo grindų at-
sirado daug žuvų, kurios, ma-
tyt, iš debesų nupuolė. Toki at-
sitikimai buvo laike tyfūnų. Žu-
vys tos, matyt, pacina iš jurių.

MIRTIS PERSKYRĖ.

Norristown, Pa. Perkratine-
jant teisme Tamošiaus Kehs by-
lą, kuris reikalavo perskyrų, nes
pati jį apleidė, teismui pranešė,
jok Kehso pati staiga pasimirė,
todel teismas neturėjo ką veiki-
ti, nes Kehsą nuo patios, be tei-
simo malonės, jos mirtis persky-
rė.

20 ŽMONIŲ PRIGĖRĖ.

Niagara Falls, N. Y. Dokuose
Eagle Park 400 žmonių, susi-
rinkę ant platformos, laukė gar-
laivio Henry Koerber. Platfor-
ma sunkumo peišlaikė, sugriuvo
ir kelios dešimtys žmonių su-
puolė į upę. Mano, jog mažiau-
siai 20 žmonių prigėrė.

GRAŽINA 6 CHINIECIUS.

Washington, D. C. Amerikos
apeliacijos teismas patvirtino žė-
mesniojo teismo nusprendimą,
kad šeši chiniečiai per Kanados
rubežių perėję į Suvienytas
Valstijas, butų sugrąžinti atgal
į Chinūs.

BAILUS VYRAS.

Winnipeg, Manitoba. 76 metų

džiova sergantis farmierys Ro-
derick McDonald iš baimės, kad
jo 75 metų pati nuo jo neuži-
krestų džiova, pagriebęs revol-
verį, mirtinai ją pasovė. Turbut
senis manė, kad nuo džiovos mir-
tis baisesnė negu nuo revolverio
šūvio.

GIRIŲ GAISRAI.

Ely, Minn. Jau čia prasidėjo
paprasti vasaros laike Amerikoj
girių gaisrai, kurie giriose ne-
mažai nuostolių pridirbo. Dega
grios penkiose vietose tarp Ely
ir rubežiaus; ugnis apima vis di-
desnius girių plotus, nors pulkai
žmonių dirbaujai ir stengiasi ją
sulaikyti.

DEL LIGŲ AMERIKA ŽUDO
KAS METAS \$772,892,860.

Atlantic City, N. Y. Dėl ne-
sveiko oro ir per tai besiplati-
nančių tarp darbininkų ligų,
Amerikos pramonė kas metai žu-
do \$772,892,860. Taip apreiškė
vienas iš daktarų susivaziavime
Amerikos Mediškos Sąjungos.
Bet gal įvedimas daktarų nuro-
domų pagerinimų dar didesnių
išlaidų reikalauja, todėl Amerikos
fabrikantai nesiskubina pagerini-
mus įvesti.

TURBUT BEPROTIS.

Grand Rapids, Mich. Tarnau-
jantis įtaisoje Nekrosa Edward
Paper Co., W. Stelmacher užsi-
mė nusizudyti. Atsisveikino
sirdingai su visais draugais, pri-
sikimšo kišenius dinamito patro-
nų. Nuėjęs ant tuščio placiaus,
patronus sudėjo kruvon ir pats
ant jų atsisdėjęs, pagimdė explo-
ziją, kuri baisiai jį sužeidė. Bet
jis buvo dar gyvas dvi valand.

DAUGIAU PINIGŲ NEGU
REIKIA.

Washington, D. C. Iš izdo mi-
nisterio atskaitos matyt, jog šiuo-
se metuose Amerikos idas su-
rinko 32 milijonų doliarų dau-
giau, negu uždegimui išlaidų
reikėjo. Iš miltų surinkta 4 mi-
lijonais mažiau negu pernai. Iš
viso šiemet surinkta 45682000 dol.
daugiau negu pernai.

NUBAUSTA NETIKRA
DAKTARĖ.

Detroit, Mich. Teismas nu-
baudė 250 dol. neva daktarę Ko-
walskiene už garsinimą laikraš-

čiuose jos išrastų neva stebuk-
lingų vaistų ir už vadinimą savęs
daktaru. Tokių nepašauktų dak-
tarų yra ne tik Detroit, bet ir
kitur, yra tokių ir lietuvių tarpe
Chicagoj.

GAISRAI.

Hibbing, Minn. Francūzų ko-
lionijoj netoli miesto užgimė
gaisras, kuris išnaikino šešias
triobas. Sudegė vienas 32 metų
vaikinas, kitas gi, mėgindamas
šokti per langą, į stiklus susi-
pjaustė rankas ir veidą ir sun-
kiai apdegė. Apdegė ir keli kal-
nakasiai.

Minneapolis, Minn. Sudegė
suvisu didelės garinės skalbyk-
los, didžiausios mieste.

IS DARBO LAUKO.

Chicago, Ill. Streikuoją čia
organizuoti darbininkai: varsto-
jų Illinois Central geležinkelio;
mašinistai, stereotyperiai, laik-
raščių expeditoriai, išnesiotojai,
vežėjai ir vaikai laikraščių parda-
vinėtojai, laikraščių: Examiner,
Chicago American, Daily News,
Journal, Inter Ocean, Tri-
bune ir Record Herald; mote-
riškų drabužių siuvyklų siuvėjai
varstotuosė: I. Hoffman (339 E.
39 str.), Joe Mitchell, (312 E.
39 st.), M. Kremelow (304 E.
39 st.), J. Kunowsky (539 E.
43 st.), Joseph Weisenfield (126
E. 47 st.), Blumfield & Weis-
man (650 E. 47 st.), W. Baim
(718 E. 47 st.), Joseph Freedman
(1351 E. 47 st.), Abe Garfinkel
(638 E. 47 st.), B. Greenberg
(5043 Indiana ave.), H. Einhorn
(3059 Indiana ave.), S. Mark
(5439 Wentworth ave.), L. Mour
(615 E. 43 st.), L. Mayrent
(1330 E. 63 st.), H. Hirschberg
(47 and Grand Blvd.), Joseph
Harris (1120 E. 63 st.), Sol.
Broustein (6035 Calumet ave.),
Sam Kelver (228 E. 58 st.) ir
P. D. Weinstein (1142 E. 55 st.).
Streikuoją organizuoti jurei-
viai Graham ir Morton garlaivių
kompanijos.

Chicago, Ill. 500 trusto laik-
raščių pardavinėtojų turėjo su-
sirikimą trioboj prie Madison
str. ir 5 ave. ir sutvėrė naują uni-
ją priešingą unijai, kurios sąna-
riai streikuoją, tokiu būdu naujo-
ji uniija yra streiklausių uniija.

Milwaukee, Wis. Sustreika-
vę 600 alaus leidyklų darbininkų,
sugrįžo darban. Pridėta jiems
2 1/2 c. už darbo valandą daugiau.

Hastings. Dar vis streikuoją
darbininkai National Conduit
and Cable Co. Policija su darbi-
ninkais elgiasi brutališkai, todėl
ant gatvių pasitaiko kruvini su-
sirėmimai, nes policistai, kaip
rašo laikraščiai, provokuoja dar-
bininkus, be prizasties šaudė į
juos.

New York, N. Y. Straikas
New Yorko viešbučių kelnerių
užsibaigė birželio 24-to. Susi-
rinkęs didelis kelnerių mas-mi-
tingas formaliskai atšaukė strei-
ką, ir atsisakė nuo savo reika-
lavimų. Mitinge dalyvavo apie
3000 kelnerių ir jų pritarėjų. Bu-
vo streikuota iskovojimui pri-
pažinimo kelnerių unijos.

Chicago, Ill. Miesto tary-
boms paskirtas komitetas sutaukė
frachtų iskovėjus su darbdaviais.
Laimėti streikieriai nieko nelai-
mėjo. Jie reikalavo 1 c. daugiau
už darbo valandą, bėt negavo.

New York. Laukiamas čia
pakrančių laivų jureivių streikas.
Streikuotų apie 50000 jureivių.

New York. Organizuoti ku-
rėjai ir jureiviai pakrančių lai-
vų, kadangi jų reikalavimus at-
mėtė laivų savininkai, apšaukė
streiką. Organizuotų jureivių
New Yorke yra apie 150000.

IS VISUR.

Rusijoje, Ardato pavietyj
puolė neišpasakytai dideli ledai,
kurie su visu išmūšė laukus tri-
jų valstijų; ledų šmotai svėrė po
1 1/2 svaro. Užmušta daug žmonių
ir gyvulių.

Turkijoje jau prasidėjo karas
albanų su turkais. Albanai mē-

gino veržti nuo turkų miestą
Ipek, bet užpuolimą turkai at-
mušė.

Caro pasiūstas į Badaibo tla-
rinėti darbininkų skerdynes Leno
kompanijos aukso kasyklose se-
natorius Manuchinas 8 birželio
dieną atkako į Irkucką. Į Badaibo
gi atkako Irkucko general-gubė-
ratorius Kniazev iš savo pusę
tas skerdynes tirinėti.

Agramė, Pietinėj Austrijoj,
serbas studentas Jakė paleido
trīs šuivis į Charvatijos baną
Čuvai, bet nepataikė. Chorvatai
ir serbai labai Čuvai'jo nekenčia,
nes jis stengiasi siaurinti chor-
vatų teises ir visame magyarams
pataikauja.

Vengrijoj, ant upės Duna-
jaus netoli Černovoda sudegė pa-
sazierinis garlaivys. Iš buvusių
ant jo žmonių, 57 išgelbėjo, su-
degė du garlaivio tarnai, truskė
dar 23 žmonių, kurie arba sude-
gė, arba prigėrė.

Mexike, aplinkinėse Bachim-
ba pereitą savaitę buvo smarkus
mušiai revoliucionierijų su val-
džios kariūmene. Laukiamas di-
delis mušis aplinkinėse Otiz.

Albanai sukilo prieš Turki-
jos valdžią. Išpradžių jie rei-
kalavo autonomijos ir kad val-
džios įstaigose būtų vartojama
albaniska kalba, raštė gl albanų,
kad būtų priimtos lotyniškos li-
teros. Ant to Turkijos valdžia
nesutiko, ypač nenori leisti lo-
tyniškų literų, verčia albanus var-
toti arabiškas. Todėl dabar al-
banai reikalauja visiškos nepri-
gulmystės. Juos renia Italija.
Ryme, Venecijoj ir kituose Ita-
lijos miestuose yra albanų tau-
tiški komitetai.

Prūsų valdžia nuo seimo rei-
kalauja 100 milijonų markių iš-
pirkimui žemės nuo lenkų ryti-
nės provincijose, kur gyvena
lenkai.

Dėl persekiojimo lenkų Pru-
suose, siemiet iš Galicijos ir Len-
kijos mažai atkako į Prusus lau-
kų darbininkų, daugumas jų iške-
liavo į Francūziją ir Daniją.
Prusuose laukų darbus pritrū-
ko darbininkų. Dvarponiai nori
chiniečius parsitraukti.

Atkakę į New Yorką garlai-
viai atgabeno žinią, jog 400 my-
lių į pietus nuo vietos kur pa-
skendo garlaivys "Titanic", at-
sirado lediniai kalnai.

Londone iš kalėjimo paleido
žinomą Anglijos suffragetę
Emiliją Pankhurst, kuri už nai-
kinimą svetimos nuosavybės bu-
vo pasodyta; prisiejo paliusuoti,
nes nuo badavimo sveikata jos
taip sunyko, kad daktarai pata-
rė ją paliusuoti. Dėl susilpnė-
jimo prisiejo paleisti ir kitą su-
fragetę, redaktorę laikraščio
"Votes for Women", P.
Lawrence. Kitoms pasodytom
kalėjiman suffragetėms maistą
su privarta į nasrus pila kalėji-
mo užveizda.

Chinų valdžia atsisakė pri-
imti 300 milijonų doliarų pasko-
lų, kokią sutiko Chinams duoti
šešių viešpatijų bankai, kadangi
skolinotojai reikalavo, kad pini-
gų suvartojimas būtų jų komi-
sijos kontroliuojamas. Jie taip-
gi norėjo į savo rankas paimiti
druskos monopoliją. Bet kairi-
menė, dėl algy neismokėjimo to-
liau kelia raišes, o algoms jau-
nos republikos valdžia pinigų ne-
turi. Aplinkinėse Amoy 4000
kareivių mėgina sukelti revoliu-
ciją prieš republikos valdžią, jie
užėmė sunkiai prieinamas pozi-
cijas kalnuose.

Sveicarijoj, Berno Kantono
valdžia išvijo italų advokatą Oli-
vetti už tai, kad jis laikraštyj
"Giornale degli Italiani" patalpi-
no aštrų straipsnį prieš Sveica-
rijos valdžią ir apskritai išpeikė
sveicarūs.

Europos fabrikantai užmo-
kėjo iki šiol Owenui, išradėjui
mašinos butelių dirbimui, 15 mi-
lijonų markių už pasinaudojimą
iš jo patento. Už tai išradė
svarbius dalykus ne vienas varge
gyvenimą pabaigė, nes savo iš-
radimo atsakančiai savo naudai
išnaudoti nemokėjo: varge nuni-
rė išradėjas garlaivių šriubo Res-
sel, degtukų išradėjas Preshel,
išradėjas siuvamos mašinos Ma-

dersberger. Išradėjas uždarymo alaus butelių už tai iš savo išradimo pelnė 15 milijonų dolerių.

|| Kariumenės ir laivyno perdėtiniai stumia Suvenytų Valstijų valdžią, kad ji įsikistų į maištus ant salos Kubos; rugoja ir piliečiai Europos viešpatystių, kurių įsikisimo Amerika bijosi. Todėl gal įsigrims, jog Amerika pradės karą su Kubos sukilėliais. Kad tik jai pasisektų geriausią sukilimą suvaldyti negu Ispanijai, kada ta sala dar jai prigulėjo.

|| Krokavos priemiesty Podgorze plešikiai užpuolė gabenančių pinigų pašto vežimą ir atėmė piniginių siuntinių, iš viso 120000 koronų. Matyt plešikų gerai žinota, kad vežime yra didesni pinigų.

|| Atkakės į El Paso, Texase, vokieitis Samuel Drogen, kuris organizavo sukilusių artillerijų, užtikrina, jog revoliucija Meksiko nesibaigia, bet išstikro tik dabar prasideda. Revoliucionierių vadovas Orozco aplinkinėse Bachimbo turi 6000 kariuomenių, 12 kanonių, 8 revolverines kanuoles ir 15 kanonių mėtymui dinamito. Jis tik, kad prezidento kariumenės neįstengs paimti tarpkalinę aplinkinę Bachimbą. Apart to, yra dar gana skaitlingi revoliucionierių pulkai valstijų Sonora, pietinėse valstijose ir kitur. Abidvi armijos yra tik 12 mylių viena nuo kitos, todėl neužilgo turės užgimti didelis mušis.

|| Čekijos sostinė Pragoje atsiuva čekų sokolų susivaziavimas. Susivaziavimai atako 800 čekų sakalų iš Amerikos, kuriuos Pragos čekai labai karštai priėmė.

|| Per tarpininkystę Austrijos cesoriaus, susižadavo Bulgarijos sosto įpėdinis Boris su duktere Rumunijos sosto įpėdiniu Elzbieta, į kurią įsimylėjo iš jos fotografijas. Kunigaikštis Boris yra vienintelis stačiatikis Bulgarijos karaliaus šeimoje; tėvas jį stačiatikiu apkrėstijo, kad įtikti Rusijos carui Aleksandriui III.

|| Anglijos parlamente socialistų partijos atstovas Lausbury, kada ministrų pirmininkas Asquith pažadėjo iš kalėjimo paleisti net pasodytas moteris sufragettes, jeigu jos pažadės riaušių nekelti, prisko prie ministrų pirmininko su pakeltoms kumščioms, šaukdamas: tu niekšė, žinai, kad jos tokio pažadėlio neturi. Nemandagų parlamento atstovą prisiejo laukan išvesti.

|| Vokietijoje, maudynėse Wisbadene pasimirė gariausias Anglijos teptorius Alena Tadena, išgyvenęs 77 metus. Už vieną jo abrozdą užmokėta 70,000 dol.

|| Turų kariumenės vadovas Tripolyj Tethi Bey išsiuntinėjo telegramus, jog italų pagarsinta žinia, buk jie užėmė oazę Zauzur yra neteisinga. Mušij užmušta 150 turų, o sužėista 250. Italai užėmė kalvas Sadi Abdul Djetit, bet Zauzur oazės užimti neįstengė. Turakai sumušė italų aplinkinėse Hones; mušij užmušta su viršum 1000 italų. Italai mėgino iš orlaivų į turų stovyklas metyti dinamitą, bet turų šūviai privertė orlaivus pasitraukti.

|| Paryžijū prie rumo, kur buvo apsiėję rusiškai kunigaikštienė Demisor, atvažiuojo automobilu gražiai apsidėjęs su uždenotu veidu moteriškė ir tarnams padavė didelę kašę gražių gyvų gėlių, pasakius, kad jos kunigaikštienės užkalbintos ir užmokėtos, paprašė jas kunigaikštienė atiduoti. Kvietė kas padėjo salione. Vakare, susirinkus svečiams, susirinkę išgirdo kašę mažo vaiko verkimą. Prašalins gėles, po joms rado mažą mergaitę. Kunigaikštienė mat su gyvoms gelėms, gavo ir gyvą mergaitę.

|| Lenkijoj suvisu išdegė, miestelis Babiak. Sudegė keli simtai namų, bažnyčia ir žydų sinagoga. Simtai šeiminų neteko turtų, nei pastogės.

|| Laikraščiai praneša, jog viršininkais iš Lenkijos išskirtais

Cholmų gubernijai caras mano paskirti pagarsėjusius fanatikus: gubernatorių-nacionalistų partijos dūmų atstovą Markovą II; vice-gubernatorių — jo draugą Čichacėvą.

|| Pagarsėjusi numylėtinė Česachavo kunigo vienuolio Damazo Maccho, Helena Krzyžanaukaitė, net iš Amerikos gauna nuo vyrų atsisaukimus su pažadėjimu ją vesti, kaip tik iš kalėjimo išeis. Kalėjimo užveizda sugriebė jos meilės laiškus rašytus kitiems kaliniams. Už tai jau net kunigas Macoch pradeda jos baurėtis ir valdžiai pranešė, jog tuos 25000 rubl. kokių turi Helena, jis jai davė ir tie pinigai yra iš klostoriaus kasos pavogti, todėl jie klostoriui priguli.

|| Chinose kyla nauja revoliucija, šiuom kartu prieš republikonišką tvarką; kelia ją mandžurais, kurie nori cesoriui sostą sugrąžinti. Anglija iš Hong-Kongo išsiuntė savo kariumenę prie Chinų rubežias. Mieste Kantone laukia žmonių sukilimo. Geležinkelio traukiniai pėsčėlinai, nes žmonės gadina kėlinus. Gal prisieis su visu sulaukyti traukinių bėgiojimą. Nežinia iš kur mandžurai revoliucijai gauna pinigų ir geras ginklus. Valdžia žiaurumu mėgina žmonis nugalėti su vyrais politiškių tiesų. Ministeris McKenna mėgino moteris nuo karaliaus nustumti, bet jos nesidavė; butų ministrų sunusios, bet karalienė už jį prieš moteris užstojo. Nei politika, nei karieivai neįstengė moterų išvaikyti, nes su joms nedrojo taip elgtiesi kaip su keičiais demonstracijoms vyrais. Moteris Helena Cragg koliojo ministrus ir karalių, butų vidaus ministerį gerai apkmėsčiusi, bet ją pagriebė policistai ir nutempė kalėjimą.

|| Valioj, mieste Llandaff, vasuoja Anglijos karaliui su motere bažnyčion, moteris sufragettes pertraukė sargybos eiles, sulaukė karietą ir pareikalavo sau lygių su vyrais politiškių tiesų. Ministeris McKenna mėgino moteris nuo karaliaus nustumti, bet jos nesidavė; butų ministrų sunusios, bet karalienė už jį prieš moteris užstojo. Nei politika, nei karieivai neįstengė moterų išvaikyti, nes su joms nedrojo taip elgtiesi kaip su keičiais demonstracijoms vyrais. Moteris Helena Cragg koliojo ministrus ir karalių, butų vidaus ministerį gerai apkmėsčiusi, bet ją pagriebė policistai ir nutempė kalėjimą.

|| Francuzijoj, aplinkinėse Tulon, sandant iš kanuolių, ant francuziškio karisako laivo "Jules Michelet" truko kanuolė. Jos šūvių užmušta vienas jureivis, o 3 oficeriai ir 19 jureivių sunkiai sužeista; keturi žmonės sužeista mirtinai.

|| Pagarsėjęs uždėtojas Salvation army "generolas" Both, kuris dabar yra Londone, apjako.

|| Finlandijoj, Helsingforse, kur per žiemą išbuvo Baltiškų jurių Rusijos kariskas laivynas, suėmė 21 jureivį, bet už ką juos suimta, nežinia.

|| Iš Londono kalėjimo paleido iš viso 21 sufragette, nes dėl badavimo jų sveikata tapo pablogėjo, kad daktarai pripažino, jog ilgiau išlaikyti negali priverstinio maitinimo. Mat joms maistą su pompa pilvan įvardavo.

|| Nors Chinų valdžia bėgantiems reikalams pinigų neturi, bet atskirų provincijų gyventojai protestuoja prieš užtraukimą svetimuose bankuose paskolas; žada net pasigarsinti visai nepriklomai nuo Chinų, jeigu valdžia, dėl paskolos, įvikius svetimtaučių izdo kontrole.

|| Meksiko valdžios kariumenė be šūvio nelaisvėn paėmė kelias revoliucionierių patroles. Valdžios kariumenė netoli Otiz perėjo upę, vien artillerija liko kitą upės pusę, laukia pastatymo iš naujo revoliucionierių išgriauto tilto.

|| Suvenytų Valstijų valdžia buvo pasirengusi suvaldyti juodspalvių pasikėlimo, siųsti ant salos Kubos 15000 karievių, bet kaip dabar garsina, nuo to atsisakė, nes buk ten prietikiškai taisyklė. Gal vienok buti, kad pabūgo pasekinių į maištus įsik.

|| Juk Ispanija su 180000 karievių neįstengė sukilimo kubiečių užslonginti. Amerika gi tiek karievių neturi, tai prisieit kariumenė imti daugiau žmonių.

|| Londone gyvenantis teptorius James O'Connor pateko teismui už neįsipildymą pažadėjimo vesti. Apskundė jį jo sužadėtinė. Teisme jis teisinosi, jog todėl sužadėtinės vestė nenorė, kad ji nešioja nuo šūvių saugojantį serdoką. Skundėja gi aiškino, jog serdoką ji nešioja todėl, kad jos sužadėtinis labai pavydus ir jau kartą, pamatęs, je cinant su kitu vyru, šovė kėlis kartus į ją. Nuo to laiko ji nešioja serdoką.

|| Francuzijos užsienio ministeris Poincare 8 liepos dieną atkak Rusijon. Mat draugiški ryšiai Francuzijos su Rusija gesti pradeda, todėl ministeris atkakla mėginti, ar nepasiseks juos pataisyti.

|| Vengrijos socialistai apšaukė visuotinę streiką visų darbininkų Grossnardin ir Debrečino apskrėčiuose.

|| Paryžijū pasimirė vienas iš garsesnių Francuzijos mokslininkų, ekonomistas Frederic Passy. Jis darbuosį taigai tautų santaikos dirvoj, stengėsi sumažinti, jeigu prašalinti negalima, karus tarp tautų.

|| Pragoj pasimirė vienas iš žymiausių čekiškų istorikų, Winter.

|| Chinų apšvietos ministeris prisakė visų mokyklų vaikams nusikirti kasas. Matyt jo numone tai geriausias budas pakelti apšvietimo tarp chinečių. Turbut jis to pačios nuomonės, kaip ir senovės vyrai, kurie apie moteris sakė: "ilgi plaukai, tai ženklas menko proto".

|| Dvasiškoji stačiatikiškoji konsistorija, už pasisavinimą klostoriaus pinigų 300000 rublių, išsiuntė perdėtinį Troicko klostoriaus Kijeve Melchizedek penkims metams į klostiorų Rusijos šiauriuose.

|| Ekaterinoslave juodašimčiai išdanzė 20 žydų pardavinių. Suminta 16 dauzytojų, bet teismas visus juos išteisino. Matyt pripažino, kad galima daužyti žydų pardavines.

|| Užtarus Anglijos valdžiai, caras nuo bausnės paluosavo Anglijos pilietę merginą Malecukaitę, kurią Varšavos teismas buvo pasmerkęs katorga (sunkiais darbais Siberijos kasyklose) ir ją žandarai iš Rusijos išgabeno; ją uždrausta Rusijon kada nors atkakti. Laimė jos, kad ji Anglijos pilietė; Anglija neleisda skriausti savo užkės.

|| Francuzijoj dar vis traukia si jureivių ir porto darbininkų streikai. Valdžia pasiūlė savo tarpininkystę prie sutaukymo ir abidvi puses pakvietė pasitarti. Darbininkai pakvietimą priėmė, bet laivų savininkai apreiškė, jog algy pakelti negali. Tik Messagerie Maritime Co. sutiko tarybose dalyvauti.

|| Augščiausias teismas Ryme visam amžiui pasiuntė kalėjimą oficerą baroną V. Patern, kuris užmušė savo numylėtinę, karalienės dvaro damą, kunigaikštienę Trigona di Santella.

|| Havanon valdžios kariumenės vadovas Montragudo atsiuntė žinią, buk sukilusių vadovų provincijoj Oriente, generolas Estenoz mušij likosi užmuštas.

|| Londono laikraštis "Daily Mail" gavo žinią, jog iš Shanghai iskeliaoj į Pekiną 70 sukilusių užmušti visus Chinų republikos ministerius.

|| Mieste San Juan Del Sur, Nicaraguo, tapo užmuštas draugų prezidento Zelaya, telegrafo direktorius pulkininkas Jose Santos Ramirez. Kas jį užmušė, nežinia.

|| Pasitraukė nuo vietos Anglijos karo ministeris Heldane, kuris porą kartų mėgino su Vokietija Angliją sutaukyti, bet tas jam nepasisekė; todėl jis ir išministerijos pasitraukė.

|| Prie Kuriliskų salų paskendo japoniškas kariskas laivas "Naniwa". Igulio jo išgelbėjo. Mušij po Cusima "Naniwa" buvo svarbiausiu adminolo Togo laivu.

|| Tripolyj 28 birželio vėl buvo smarkus mušis italų su turkais; turkai tapo sumušti, užmušta jų 200.

|| Anglijos sufragettes kelia toliau demonstracijas, daro valdžiai nemalonumus. Pereitą savaitę jų piktumas kreipėsi prieš pačią. Mieste Manchesterį jų pulkas įsiveržė į pačią namą, išdaužė langus, mebelius ir duris; tą patį jos padarė Londone Sdinburge, Aberdeene, Derby, Irkesstone, Ludlowe, Southande, Hittinge ir Litchworthe.

|| Laikraščiai praneša, buk didesės Europos viešpatystės pranešė Italijai, jog neeis jai užimti salos Chios, taigai salų Lemnos ir Mytelenos, nes tąsyk Turkija turėtų tiesą uždaryti Dardanelių jurių siaurumą, kas neutrališkims kraštams daug nuostolių padarytų, sustabdytų visai prekybą ant Juodųjų ir Terpezinių jurių.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS CEDAR POINT, ILL.

18 d. gegužio čia susitvėrė draugovė vardu: Lietuvių Pylicijų Klubas, kuris rupinsis politika. Klubas įstaisė visi lietuviai pyliciečiai (34), ir visi prisidėjo laikytis laike rinkimų drauge, iki šiolie jie veikė kas sau, ir vien kitiems užkandavo. Dabar čia turime tris draugoves: D. L. K. Vytauto įsikurę 1909 m. ir turi 31 narį ir \$470. turto. T.M.D. 129 kuopa įsikurę 1911 m., turi 14 narių. Į draugoves bet priguli tik dalis lietuvių. Antroji dalis pasaulio, žmonijos gyvenimu nesinteruoją. Ir mokytiesi lietuvių čion neapsigryvena, nors darbai (anglekasyklose) čia geriau negu vidutiniai. Lietuvių šeiminų šiūom sykiu yra 22; pavienij apie 50. Iš laikraščių skaito daugiausia "Lietuvą" ir "Kataliką". Yra čia 2 mėsos ir valgomų produktų pardavines; 3 karčiamos. 23 birželio staiga mirė lenko Miko Procezek 3 metų duktė Rozė. Gydytojas pripažino, kad užmušta: girdi, sprande gislos nutrenktos. 25 to paties mėnesio to paties lenko mirė antra duktė — Helena 1½ meto, ir da sunus Jonas 7 m. sunkiai serga. Gydytojas pripažino, jog jie užsinuodino nuo valgio; užtai kal-tina lietuvių mėsinkius. Bet mes žinome, kad minėtas lenkas labai nešvariai gyvena. Ar nebus tik staigų mirčių priežastis — to lenko nešvarumas. K. Šnuolis.

IS PERTH AMBOY, N. Y. Percitam "Lietuvos" numerį paduota iš Perth Amboy žinia apie streikus ir pirmą streikierių susirėmimą 13 birželio dieną. Susirėmimas tas buvo ne su šerifais, žmonėms, bet su policija; nes streikierių minios pradėjo langus daužyti, ant gatvių vežimus vartyti, daužė pardavinių langus. Policija, negalėdama tvarkos užlaikyti, pasikvietė šerifą pagelbon. Atėjus šerifui su savo žmonėmis, nelaido jau nei už miesto išeiti, šaudė į darbininkus, kur tik kokį pamatė. Užmušta 3 žmonės, o septyni pašauta. Nušauti ir pašauti vien streikieriai, iš šerifo žmonių nėra nei pašauti, nei užmušti, iš ko reikia manyti, kad streikieriai nei jokį apginklų neturėjo ir susijęmi nei su policija, nei su šerifo žmonėmis, nei su kompanijoms dedektyvais visai nenorėjo. Dabar čia sustreikavo visu fabrikų darbininkai! Tėkių streikų nieks neatmena. Perth Amboyietis.

IS EURECA, CAL.

Darbų aplinkinių miškuose ir lentpjūvėse čia netruksta. Vasaros laike moka \$1.25—3.00 už ro darbo valandų. Darbai nesunkūs žmonėms, kurie ir Lietuvoj sunkiai dirbti turėjo. Lietuvių yra čia apie tris tuzinai ir viena tinka lietuviška šeiminia, o antra maišyta, lietuviškai-austrijokiška (austrijokų tau-

tos nėra, ten gyveną visokios tautos. Red.); yra ir viena lietuviškaitė mergina. Jaunikaitis.

LAIDOTUVES ANT JURIJ. (Laiškas nuo laivo "Vanderland").

Ant mūsų laivo apsirgo viena moteriškė širdies liga ir greitai laiku mirė. 15-to birželio, 10 val. vakare atsibuvo laidotuvės. Du kunigai iš laivo pasazierių atskaitė pamaldas, atėjo laivo kapitonas ir oficeriai ir, pasibaigus gėdulingoms ceremonijoms, įdėta kūną graban, pridėta prie jo reikalingus sunkumus, kad neplaukiotų ir įleista lavoną jurių gelmesna. Liko jaunas vyras ir du kudiukai. Laidotuvės abelnai yra liudna regykla, o čia, ant jurių, kada žmogaus gyvastis randasi siubuojančio didžio monej, šitos laidotuvės išrodo dar liudnesnė, nepaprasta ir rbaisi regykla. J. P. Simanavičia.

LAISKAS I REDAKCIJĄ. "Šviturio" reikalais.

Gerbiamoji Redakcija!

Pradėdami leisti 1913 metais metraštį, almanachą "Švituri" ir norėdami, kiek galima plačiau ir pilniau apšviesti jame ne tik Tėvynėje Lietuvoje gyvenančių lietuvių, bet ir apskritai visų likimo išblaskytų po visą platųjį pasaulį mūsų brolių gyvenimą, šiūoni kreipiamės į didžiausiosios mūsų kolonijos tautiečius į šiaurės Amerikoje gyvenančius mūsų brolius ir prasome kuodaugiasiaui mums iš ten žinių apie save suteikti. Ypač gi prasome visų Amerikos lietuvių draugijų pranešti mums šių žinių:

- 1) Draugijos vardas ir tikslas.
- 2) Svarbiausieji nuveiktieji darbai.
- 3) Dr-jos įstaigos ir jų pasiekimas.
- 4) Piniginis draugijos stovis ir t.t.
- 5) Dr-jos adresas.

Raštus ir žinias malonėtume gauti kuogrečiausia.

Siunčiant prašome, šiaip adresuoti: Russia-Lithuania, Vilno, pošt. įraš. N63, Jonui Rinkevičiui. Su pagarba "Šviturio" Redakcija.

GAL TIK NEAIŠKU. (Dar kaslink kolonizacijos).

"Lietuvos" N19 p-as Mažai Ka Težinas, pridėdamas prie mano raštelio priesaš, sako, kad tik didelėse kolonijose lietuvių neįstautes, o pavieniais išstautes daug greičiau, negu kad miestuose gyvendami. Tai gal jau p. M. K. T. buvo neaišku iš mūsų raštelio, kad kolonija yra rengiama vienoje vietoje, kaip kad ir reikėtų suprasti žodžio prasmę — (kolonija, o ne pavieniai — atskirai po vieną kur ukelė). Jau buvo ir pirmiau paminėta, kad yra aprinkta vieta, kur tik ir bus lietuvių kolonizuojama. Tik toje vietoje ir ne mažoje kolonijoje yra rengiama lietuvių kolonizuoti, o ne pavieniai. Lietuviai, norintieji ant ukų-farmų apsigyventi, privalytų tik toje vietoje pirkti sau ukus, o nesimėtyti po visas Suvenytas Valstijas pavieniais, kaip kad dabar yra daroma. Apsigyvėnę kruvoje, jokiū būdu neįstautes. Lietuviai gyvenantieji ant ukų pavieniais gėrėjasi gražum gyvenimu, bet sykiu ir liudėja, kad nuobodu be savų žmonių. "Viskas būtų gerai, — sako jie, — kad tik galima būtų su savais žmonėmis susieiti". Toj vietoj, kuri yra Lietuviškai Kolonijai parinkta, apsigyvenus tenai lietuviams, turės jie artimą labai artimą kaiminystę vien su kitais.

P-nas M. K. T., sako, kad pirma laiko pasigyriau su kolonizacija, todėl čia indedu nors viena iš paskutiniųjų laikų gautų nuo Agrikulturos Departamento Komisiojonieriaus Huson:

A. N. Martus Pres. Martus Realty Co., 120 Grand st., Brooklyn, N. Y. Gerb. Tamsta: Dabartinės permainos Agrikulturos Departamento administracijoje buvo priedastai, kad negalima buvo ilgaiel duoti Tamstai atsakymo net dabar, šlūs žodžius rašant, mes negalime galutinai šio klausimo išspręsti. Jūs bene suprantate, kad legalizacijos apropracijos suvazė mūsų veikimo rybas. Mes interesuojamės kolonizacija

WILLIAM J. BRYAN, nuo senai pripažintas demokratų vad. (Žiur. "Demokratų Konvencija")

Josų žmonių, Lietuvių, šioj valstijoj todėl, kad mes jų reikalaujame ir mename šią valstiją esant prieinamausia jiems vieta.... Mes žinome, kad lietuvių yra pulkys farmeriai, nes mes turime raportus iš kitų valstijų, kur jie savo farmerišką gabumą turėjo progą parodyti.

Kaslink išgavimo papigintų gelkelo ratų, tai mes stengiamės šią padaryti, kad palengvintų vakerinių valstijų gyventojams, jeigu jie norėtų apsigyventi New Yorko valstijoj.

Jūs žinote, kad yra dideli plotai žemės, kurią galima būtų išpirti farmomis, viena greta kitos, New Yorko valstijoj.

Šitos farmos tankiai parsiduoda labai pigiai ir jos tinka mažoms kolonijoms. Mūsų taktika nėra tame, kad tverti didelės kolonijas kuriose svertintandų kalba, pročiai ir t.t. užsiliktų ant visados; mūsų planas yra tame, kad suamerikanizuoti juos.

Mes tikimės, kad greitai laiku mes turėsime progą apkalbėti šią reiką nuodugnai ir tada galėsime jums pranešti daugiau žinių.

Su pagarba, Calvin J. Huson, Komisiojonierius. (Šis originalo paimta tik svarbiausios ištraukos. Red.)

Taipgi p-as M. K. T. indomauja ar aš da varysiu toliau savo pradėtąjį darbą, ar gal jau ne. Kaslink to, tai turėčiau tik tiek pasakyti, kad p. M. K. T. pasiųstų savo antrašą po adresu: A. M. Martus, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y., o mes pasiųsim jam knygtę su žemlapiu, iš ko gal galima bus pamatyti, kad ne tik neatsisakiau, bet jau pradėjau tą pažymėtąjį darbą, kuris jau pamazū pradeda krutėti.

P-as M. K. T. nenori tikėti, kad daug daugiau gali New Yorko valstijoj apsigyventi, negu, kad dabar yra. Daroma yra taip: perkama po 10—20 akrų lauko ukelė, užsiimama vien tik daržovėmis ir pieninkyste ir panašiais dalykais, savininkas veikia, tik vieną darbininką, užlaikydamas, apsidirba, per vasarą padarydamas užtikrintų pinigų apie 1000 dolerių. Šitą aš nesakau kaip išsvajotą dalyką, bet tai man pasakojo lietuvis-ukininkas iš Orange pavieto. Dar vienas lietuvis ukininkas, gyvenantis ant ukės Long Island, pasakoja, kad 5 metai atgal jis pirks farmukę, įmokėdamas 250—300 dolierių, o likusius paskiaus išmokėjęs, o dabar jau "yra vertas" 7000 dol. ir rengiasi pirkti daug didesnę ukę. Musų užduotis yra ne apgyvendinti lietuvių ant gryno dar neapgyvento lauko, bet atpirkti ukus nuo svetimtaučių, kurie šiokiūbeitiū būdu jas parduoda. Taigi žemės, kad ir užbrėžtoje lietuviams kolonijoje, niekad negali stokuoti.

Kodėl ukininkai parduoda farmas? — klausia p. M. K. T. — Aš manau, kad prisieitų nemažą knygą prirašyti, kad mes pradėtume rukti, nors 100 ukininkų pardavimo priežastis. Bet kiek aš esu patyręs, tai daugiausia beveik yra daroma iš šiokių prieikių. Pasilaikanti ukininkai leidžia savo vaikus į augštesnius mokslius; išmokina ant daktarų, advokatų ir t.t. Kada vaikai įsigyvena miestuose, tėvams nusenus, juos pasiima pas save, ant visados mieste pasilikti. Tokiu būdu, tėvai eidami į miestus ir parduoda savo ukės. Yra ir daug daugiau visai kitokių pardavimo priežasčių. Ant galo net negalima būtų išaiškinti, kodėl žmogus parduoda savo nuosavybę. Žmogus kaip nori, taip pa-

sielgia, — yra tai privatinis žmogaus dalykas. Padėkim sau, gal nei p. M. K. T., nei kas kitas negalėtų išaiškinti štai kad ir šito dalyko. Kaip jau žinoma, New Yorko viena iš svarbiausių vietų — kampas Broadway ir Wall str., kasdien eina brangyn rį gal jau apie 50 kartų yra parduota ir pirka nuo laiko New Yorko įsteigimo. Taigi — pardavimo priežastis yra tai evoliucijinė kelionė: žmogus taip daro, kaip jam patinka, bet kaip tuom laiku geriau bei prankiau išrodo.

Aš gi dar kartą kviesčiau p. M. K. T. ir kitus ant lietuvių visuomenės dirvos veikiančius, kad ragintų žmones prisidėti prie šitos kolonizacijos: pirkti bei parduoti ukės tik vienoje lietuviams pažimtoje kolonijoje, o vaisius bus labai, labai didelis. Džiaugsiu ir dėkovos mums už tai lietuvių liaudis.

Kas daugiau interesuojasi šiais dalykais, gali kreiptis pas mane, o aš kiekvienam pasiųsiu knygtę su žemlapiu ir plačiais išaiškinimais apie tą jau pradėtą lietuvių kolonizacijos darbą. A. M. Martus.

PERSERGEJIMAS ŽEMDIRBYSTES DEPARTAMENTUI.

Žemdirbystės departamentai atsišaukė į laikraščius su prašymu persergeti skaitytojus prieš visokius išnaudotojus, kurių vis daugiau atsiranda, kurie siuntinėja prospektus su visokiais išgyrimais savo sumanymų, o lengvataikiai tokiems išgyrimams tikl. Ypač išnaudoja neišmanančius kompanijos pardavinėjančios žemę neva tinkamą vaisių auginimui. Žemę jų siuloma ir geriausiose aplinkybėse gerai vaisių auginimą suprantantiems tokiu pelno, koki siulo nenusimanantiems, atnešti negali, o jau neturintis kapitalo, žinoma, tos žemės ir išnaudoti negalės; nenusimanantis apie vaisių auginimą bereikalo tik pinigų sukis.

Kas iš to, jeigu surinksi turą, bet nustosi sveikatos? Sveikas žmogus be dolerio kišenij yra laimingesnis už milijonierių su visais jo turtais, bet praradusį sveikatą.

Sakoma, jog Suv. Valstijose yra nuolatini 3 milijonai žmonių sergančių, ir reikalaujančių daktariškos pagalbos. Pusantro milijono žmonių kas metai miršta; 40% iš šito skaitliaus, paimta nuo tokių ligų, nuo kurių galima apsisaugoti.

Vasaros laiku gerai gerti daug vandens. Abelnai mes papratę permažai gerti vandens, — tai yra klaidingas, negeras paprotys. Vasaros karštomis dienomis kunas reikalauja daugiaus vandens.

Sventadieniais išvažiuok iš su-puvusio miesto oro kur į girią, ar laukus jeigu gali. Jeigu negali, važiuok nuo rytu į parką. Nepamiršk paties ir vaikų paimti su savim, jeigu juos turi. Bus geriaus, pigiaus ir sveikias, ne-gu miesto smarvę sėdėti.

NUO REDAKCIJOS.

Vist laikraščiu slėnčiamis rankraščių tur būt pažymėti autoriaus parašai ir adresai. Pasirašančių pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniui, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasileks sau teisę atslėpinti visus rankraščių trumpintus ir taisyti. Netinkamus rankraščių rankraščių Redakcija, pareikalavusi, grąžina autorui atgal jo lėšomis. Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačią tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Apie laikraštinių susivaižavimų. Kilus klausimui, ar šiuose metuose bus suauktas trečiasis laikraštinių susivaižavimas, išreiškė iki šiol savo nuomonę šie laikraščiai: "Katalikas", "Vienybė Liet.", ir "Lietuva" atsisakė prielankiai ir išreiškė nuomonę, kad senias pradėtą darbą pagerinimo ir apvalinimo mūsų laikraštijos reik vartyti ir toliaus, nežiurint į tai, kiek — daug, ar mažai — nusisekė iki šiolieji padaryti.

Tokią pat nuomonę pagalios išreiškė ir "Tėvynė", SLA. organas, išreiškdamas iš savo pusės dar norą, kad rengiamame susivaižavime dalyvautų netik profesionalių laikraštinių, bet ir kuodaugiaušiai mūsų švietomenės, kaip tai buvo bandyta daryti 2-me susivaižavime.

"Tėvynė", kaip ir kiti augščiaus minėti laikraščiai, mato būtina reikalingumą laikraštinių susivaižavimų. Ji taipgi pilnai sutinka su tuom, kad svarbiausiu laikraštinių tikslu yra — pakelti mūsų laikraščius ant tokios padėties, kuri tinka spaudintam žodžiui.

Teko pastebėti ir dar vieną laikraštį, tame klausime išreiškusį savo nuomonę. "Kova", L. S. S. organas neranda reikalingu šaukti negi dalyvauti jokiuose laikraštinių susivaižavimuose, nes, anot jos, tai susivaižavimas... "buržuazijos ir kapitalistų" laikraščių.

Oi reikia, reikia susivaižavimol....

Išvažiavo Lietuvon. Pereitą subatą išvažiavo Lietuvon p. A. J. Povilaika iš Waterbury, Conn. TMD. centralinis išdėstymas. P. Povilaika žada praburti Lietuvą keliis mėnesiais. Per T. M. D. organą "Vien. Liet." jis praneša, kad laike jo išvažiavimo visas TMD. išdėstymas pildys p. J. Zemantauckas, kuris yra taipgi Centro sekretorius. Naujai užstatytas kasieriaus Povilaikos fondas ir kiti dokumentai randasi pas Draugijos Prezidentą, p. V. Daukšą. P. Povilaika išvažiavo su žinia ir daleidimu TMD. Centro Valdybos.

Visuose reikaluose, kurie palyti TMD. išd. mēdziamas dabar kreiptis prie TMD. sekretoriaus tokiu antraštu:

Mr. J. Zemantauckas, 789 Bank st., Waterbury, Conn.

Juo tolyn, juo blogyn. Patarlė sako: Vienam ir žodžio per daug, kitam ir kuolo per mažas...

Neseniai mes atkreipėme atydą "Kvos" redakcijos į tai, kad nederi ir negražu išdėvinti kitų rašytojų, ar laikraščių sandarbininkų slapvardžius be jų daleidimo. Atkreipėme atydą todėl, kad šio laikraščio redaktorius nuo pat pradžių savo literatūros karjeros apreiškė nepaprastą palankumą prie išdėvėnimo svetimų slapvardžių, nesiklausius ty slapvardžių nešiojotį daleidimo. Toks-gi papratimas yra ne tik visų peikiamas, bet ir pasmerkiamas.

Vos-vos spėjo nutilti aidas p. Račkaucko įtariamą slapvardžio išdėvimo, kaip "Kova", noroms ar nenoroms, įklimpo dar didesnė balon. Šiuom kartu bus jau bene didesnė kaltė ne jos redaktoriaus, bet jos įgalioto reporterio-atstovo.

Prasidėjus 27-iam Susiv. Liet. Am. Seimui Brooklyne pradžioj pereinio mėnesio, "Kova" pasiuntė savo formaliskai įgaliotą atstovą Seiman, kaip "Kvos" reporterį. Juom buvo p. Purvis, kuriam, sulyg "Kvos" pradžioj, buvo suteiktos visos reporterių teisės ir paskirta paranki vieta.

Pas Purvis, matomai, nelabai tikėjai savo užduotį atlikti. Pirmiausia, jo aprašymas apie Seimo nuotikius buvo toks faktų laikymas, kad Susivienijimo

Liet. Amerikoj officialis organas, "Tėvynė", turėjo jį atitaisyti ir prieš tokį "raportavimą" užprotestuoti. Bet toliaus atsitiko staciai nedovanotinas, — anot "Vienybės Lietuvninkų", riebenis dalykas.

Seiman buvo atsiųsta rimtas patarimas lietuviškų mokyklų klausime. Raštą prisuntė vienas žymus asmuo iš Lietuvos, prašydamas, kad jo vardas nebūtų spaudoj minėtas, nes tas galėtų jam labai užkenkti Rusijoj. Seimas atkreipė tyčiai ant to atydą ne tik delegatų, bet ir reporterių. "Kvos" reporteris pasiūškino, kad jis jau žinia apie tai išsiuntęs, bet žadėjęs telegramu jį atšaukti. Tuom tarpu "Kovo" tilpo viskas ir tapo išduota šiuom kartu jau ne slapvardis, bet tikras vardas žmogaus, kuriam Rusijoj, prie tenyčių biurokratiškų santykių, gali atsieiti už tai labai karšta pirtis. Bet ką tas gali "Kovą" ir jos reporterį apseit?

Nereikėjo čia nei tikiro Seimo perspėjimo, kad galima būtų suprasti, ką galima, o ko negalima laikraštini talpinti. Bent šiek-tiek nusimanantis vyras, jo labiau veikėjas, apie tai gerai žino ir panašiai niekingo darbo nedarys.

Mes pavadiname šitokį darbą ne atsargum, bet staciai apgailetinu ir niekingu.

Vėliaus sužinota, pagal "Vien. Liet." žodžių štai kas:

"Kovoje" visai tas viskas ir pasirodė, — nors ne tik telegramu, bet ir paprastu freightu Purvis būtų galėjęs tą žinia sustabdyti, — kadangi tas buvo kalbėta ketverge, o jis (kaip mes gavome žinoti) paskutiniuos žinias iš seimo nusuntė tik... kitos sąlytos pabėdely.

Mes neseniai buvome rašę, kad jeigu redakcijoj, kur susieina siulai revoliucioninio judėjimo, viskas darosi taip lengvai ir taip su piku noru išduodama svetimos slapvardžius, arba be mažiausio apsižiūrėjimo išduodama žmonių vardai, tai reik abejoti, ar negalima tada išduoti ir svarbesnių žinių.

Neseniai L. S. S., tiems patiems asmenims pasidabavus, buvo sumanysiusi sutaisyti statistikos blankas, kuriose kiekvienas narys buvo vėrčiamas ne tik paduoti apie save visokias žinias, bet ir turėjo pasirašyti po socialistiškos partijos "principų deklaraciją". Rodos, tas dalykas dar ir iki šiolie neyra pilnai užbaigtas.

Mes nenorime kištis į L.S.S. vidurinius reikalus, vienok, iš visko viršui, pastebėto, mums išrodo viens iš dviejų: arba šita organizacija savo centre turi aboliutiškai netinkamus žmonis, arba dar blogiau.... Tą mes pastebime todėl, kad prie L.S.S. sąjungos prigulintieji nariai gal ne visi žino, jog grįžus Lietuvon, kiekvienas iš tokių narių yra patarckiamas teisman už "prigulėtiną prie socialdemokratų partijos" ir gali būti nubastas išsiuntimu Sibyrin, arba į tolimas gubernijas. Kiekvienas, pasirašęs po tokia "principų deklaracija" ir dar padavęs kitas apie save žinias, užmezga pats sau ant kaklo kilpą. Daugiau juk nieko nereik, kaip tik to, kad tokia blanka papultų rankoms rusų valdžios arba šnipio. Gi šios L. S. S. centro valdybos jau keli nariai darbu parodė, kad noroms ar nenoroms, bet jie prie užlaimo būtinos paslapties netikė.

Grįžtant prie seimo incidento, "Tėvynė" ir "Vien. Lietuvninkų" teisingai vadina tokį p. Purvio darbą provokacija. Jo kitaip ir pavadinti negalima. Jau nuo senai patėmyta, kad L.S.S. nariai per lengvai įsileidžia pas save ne tik naujus narius, bet net centraliniuose komitetuose, vadovų vietose, lengvai pakliuva šiądien tie, apie kuriuos vakar dar niekas nieko negirdėjo — ir šiądien, teisybę pasakius, nieko niekas tikro nežino.

P-ną Purvį jau ant laiku patį sąjungiečiai negražiai įtarė ir ties jo vardu pastatė klausim ženkla. Kaip ten nebūtų, bet jeigu ir toliaus taip eis, kaip eina iki šiolie, tai galima bus susilaikyti labai įdomių, bet apgailetinu žinių.

Iš Lietuvių Dailės Parodos rinkinių. Šiuosmet Liet. Dailės parodos rinkiniuose, liaudies skyrių randasi keletas labai aktyvų dalykų. Taip reik paminėti Pomežų gimines prisigatą juostą, kuri randasi šioj giminėj jau nuo

1727 m., taigi yra 185 metus sena. Juosta padovanota Liet. Dailės Draugijai. Kitas senas eksponatas — yra dailiai išdrožinėtas verpstis iš Ukmergės pavieto, užsilikęs nuo 1774 m., taigi 138 metus senas. Yra ir daugiau senovės liekanų.

Seniausias lietuviškas raštas. Gaigalaitis savo rašinį "Lietuvos Nusidavimai ir mūsų Rašliava" sako, kad Prusuose tulas Paegre Dresduose turįs šilkinę juostą nuo 1512 m., kurioj įtaista šie žodžiai:

"Ano 1512 Pas mamuzes augau wargu nezinioja po darziti waiksyczodama wainikiti pinau ejausz darzcie darza warta werau puele mana wainikitis nu mana galwuzes."

Regis tai bus svodbinė dovana. Si juosta, lygiai keturis simtu metų sena, su lietuvišku įrašu bene bus seniausia iki šiol žinomu lietuvių rašliavos paminėliu.

Jieško laišku apie Simaną Daukantą. Laikraščio "Litva" redaktorius M. Dovoina-Silvestra vičius praneša, kad 1893 m. jis išsiuntęs Amerikon, kartu su medžiaga Simano Daukanto bijografijai, originaliskus laiškus, rašytus Sim. Daukantui. Laiškai buvo išsiųsti vardu veliono kum. Burbo, o vėliaus jie buvo suimti "seniau išeidinėjusioj "Dirvoj". Kas apie juos žino, teiksis pranešti "Litvos" redakcijai: Vilnius, Antokolska gatvė, No. 28.

Gaila būtų, jeigu jie žutų, ypač dabar, kada TMD. mano rengti pilną jo raštų laidą.

Petrauckas Vilniuje. 13-to birželio Mikas Petrauckas atvažiavo Vilniui ir žada ten ilgėsi laiką užsilikti. Tuojau po atvažiavimui Mikas pradėjo teirautis, kaip suorganizavus Vilniuj gerą chorą.

Dar vienas Seimas. "Sviesa", mėnesinis organas "Lietuvių Rynno Katalikų Pilnių Blaivinkinių Amerikos Susivienijimo", išeinantis Waterbury, Conn. garsina, kad dienos 27, 28 ir 29-to rugpjūčio atsisbus šios organizacijos šiemetinis seimas. Seimą šaukiama Chicagom.

Ateiviai. Pereito balandžio mėnesį atvyko Sus. Valstijoje, 1,256 lietuvių, sugrąžinta atgal 4. Atskaita paduoda sekancias skaitlines apie lietuvių atteivystę laike paskutinių dešimties metų:

Lietuvių iš viso pribuvo	
1902 metais	11,629.
1903	" 14,432.
1904	" 12,780.
1905	" 18,604.
1906	" 14,257.
1907	" 25,884.
1908	" 13,720.
1909	" 15,254.
1910	" 22,714.
1911	" 17,027.

Taigi didžiausios atteivystės skaitlinės būta 1907 m., mažiausios — 1902 ir šiais metais (Atteivystės metai skaitosi nuo birželio iki birželio).

Trečiųjų teismas. Keli mėnesiai atgal p. P. Mikolainis, SLA. konstitucijos komisijos narys, pagarsino laisšką p. Račiūtės—Hermann, taipgi iš New Yorko ir taipgi narės tos pačios komisijos. Šitas laiškas buvo rašytas p. Pruselaičiui, žinomam socialistų vadovui Rytuose, ir jame komisijos narė Račiūtė—Hermann patarė: kol kas, susilaikyti su keliu riaušiu (protestu) Susivienijime, o paskui jau visiemis skykiu "atlikti tą džiabą."

Tas parodė, kad SLA. Seimo išrinkti viršininkai varo paslaptą agitaciją priešais visą organizaciją todėl p. Mikolainis, gavęs progą, pagarsino viešai apie tai visų narių žiniui. Socialistų laikraščiai sukėlė didelį trūkumą. Pirmiausia pavadino tą tautiečių "išmislą" ir melagystėmis, o vėliau išvadino p. Mikolainį "vagim" svetimų laišku, juokdaminu ir kitais jems paprastais žodeliais.

Mikolainis tada pasiūlė jems sudėti po \$25 ir stoti trečiųjų teisimian, kuriame jis žadėjo "pasilaikinti." Priešingoji pusė pini-gų dėti pasibijojo, vienok trečiųjų

teismas pagalios įvyko New Yorke. Teisėjais būvavo iš p. Mikolainio pusės V. A. Račkauskas "Tėvynės" redaktorius, o iš p. Račiūtės—Hermann pusės — J. Šukys. Siedu išrinko trečią — K. Liutkų.

Teismas, pripažino, kad Račiūtė—Hermann Afer neapsižiūrėjimą į dėjo, Pruselaičiui rašytą laisšką į konvertą, adresuotą Mikolainiui, iš kurio jis ir sužinojęs apie "konspiraciją" ir knisimą SLA. dirvos, ir tą pagarsinęs viešai, kad SLA. žinotų, kokius "geradėjus" turi savo svarbiausiose komisijose.

Taigi dar sykį pasirodė didžiausioj organizacijoj mūsų taip vadinami socialistų "stulpai."

Mūsų "pirmieviški" laikraščiai dar neapsaukė šio teismo nusprendimo "juodašimtišku darbu"...

Klaidos pataisymas. Pereitame "L." numerij, A. Olszewskio atsakyme prie straipsnio "Enciklopedijos leidimas užsibaigė", ant 6-to pusl. 1-oj spaltoj, 15-oj eilutėj iš apaciūs, pasidarė apgailetinama klaida. Yra parašyta: "Tokiū būdu pirmas rōo trijų tomių enciklopedijos turėtų kaštuoti apie \$40,000.00". Turi būti taip: "Tokiū būdu pirmas tukstantis (1000) trijų tomių enciklopedijos turėtų kaštuoti apie \$40,000.00". Redakcija.

4-to LIEPOS.

4-ta diena liepos (Fourth of July) yra didžiausia ir svarbiausia amerikoni šventė. Kitaip ji vadinasi Neprigulmības (Independence) diena, nes tą dieną amerikoni kolonijos, pirmiaus prigulėjęs Anglijai, apsaukė save neprigulmīgomis nuo Anglijos ir tokiu būdu davė pradžią šiandieninėms Suvienytoms Valstijoms. Tas atsitiko 4 liepos 1776 metais. Nuo to laiko kas metai amerikoni apvaikščioja ir pagerbia dieną, kurioj jų kraštas pasilietuosavo nuo svetimo jungo ir tapo lūtosybės šalim.

ATSILIEPIMAS Į VISUOMENĘ.

Apiešimamas aprašyti Amerikos lietuvių, rimtame veikale "Catholic Encyclopedia", gerai numaniant, jog to darbo negalėsiu atsakomai atlikti be Amerikos lietuvių visuomenės pagalbos. Todėl kreipiuosi į paskyrių Amerikos lietuvių kolonijų žinovus, kad teiktųsi kaip galint kuogreičiausiai atsakyti man į šituos klausimus:

1. Kaip vadinasi vieta, kurioje gyvenate?
2. Kiek ten gyvena lietuvių šeimynų ir asmenų?
3. Kada pirmieji lietuviai toje vietoje atsirado?
4. Ką jie veikia?
5. Ar yra kokios draugijos? Kaip jos vadinasi? Kada tapo įsteigtos? Jų pakraipa? Šinarių skaičius?
6. Ar yra lietuvių parapija? Kada įsteigta? Ar turi bažnyčią? Kokią? Kiek ji verta?
7. Ar yra mokykla? Kas joje mokina? Kiek mokykloje skyrių? Kiek mokinių?
8. Ar vietiniai lietuviai turi nuosavybės? Kokias? Kiek? Kiek smulklių? Kiek agentų? Kiek groserininkų? Kiek duonos kepėjų? Kiek mėsininkų? Kiek bankininkų? Kiek kitokių biznesierių? Kiek gali siekti jų metinė apyvarta?
9. Ar lietuviai kišasi į politiką? Kaip? Ar sveria kiek politiką? Į kokią partiją pridera? Į šitus klausimus atsakyti meldžiu pirmučiausiai gerbiamųjų mūsų klebonų, nes jie budami nuolatiniuose susidurimuose su žmonėmis, žino geriausiai, kiek jų yra, kuop užsiima, kaip stovi mediagiškai ir draugiškai. Paskui kreipiuosi į agentus, organizatorius ir kitokios rūšies žmones, suineančius dažnai kruvon su savo tautiečiais.

Prisimenu, jog pirm trečiųjų metų, apvaikščiojant 40 metų sukaktyvę lietuvių atėjimo Amerikon, buvo renkamos statistikos žinios apie Amerikos lietuvių. Tų žinių rinkėjai teiksis savo darbą vairsus pristatyti man. Tokio pasidarbavimo rezultatai atneš gaudą ir mums patiems, nes patį pamatysime, kuom mes esame svetimoje šalyje, ir tiečiam, kurie mumis interesuojasi, nes ir jie pažįs mus arčiau.

Priimu dar, jog pristatytų man medžiagą galės būti suaukštinę atsilies ant santykių dora straipsnyje apie Amerikos tarp darbininkų ir darbdavių

lietuvių rengiamoje dabar p. A. Olszewskio Lietuvių Encyklopedijoje.

Su pagarba.
Kun. A. Kaupas.
Meldžiū siųsti šiuo antraštu:
Rev. A. Kaupas,
W. 67 st. & So. Talman ave.,
Chicago, Ill.

LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA AMERIKOJ.

Jau iš pereito numerio skaitytojai žino apie susitvėrimą Chicagoj Lietuvių Daktarų Draugijos. Šiomis dienomis mūsų prisigsta kopija laiško, išsiuntinėto visiems lietuviams daktarams Amerikoj. Iš jo matyt, kad Chicagoj užsimezgusi draugija geidžia sutraukti vienam ryšin visus lietuvių daktarus.

Štai tas laiškas:

Gerbiama! Daktarai:—

Chicagos Lietuvių daktarai, skatiluose septynių, sumanę kaip, mena, jums teko jau girdėti iš laikraščių (žūr. "Lietuva" No. 26), susirikiu tam tikrom profesionalėn darbu draugion.

Šiadien kasdieniniame gyvenime kila vis daugiau ir daugiau opų visuomenėkoms svarios reikmės, kurioms noroms-nenoroms lietuviams daktarams prisileista lošti ypatingai žymią rolę ir nuo kurių šalinis jokia būdu negalima taip iš visuomenės kovos, kaip ir iš lochos daktarų kovos atzvilgio.

Šis laiškelis dėl suprantamų priežasčių negali būti atsiųstas plačiai tikslu ir ty rezultatu, kokius galima būtų, mūsų nuomone, atsielti per šį profesionaliū lietuvių daktarų ryšį.

Todėl, manydami, kad šis viskas gali padėti ir aiškiau suformuluoti tik visiemis pradėjus reiką gyventi, čia pasigaudinėsim pastatymu tik labiausiai esencionališkių klausimų, ir geidume turėti jūsų aplamą apie tai opinią. Tai.

1. Ar jūs priitarate sumanymui siorganizuoti lietuviams daktarams ir tam tikrom profesionalėn draugijoj?

2. Ar jūs priitarate kampanijai, kokią šį draugija mano pradėti vietose, kuriose visuomenės tarpe esloje suprantama apie bięgną, — plačioj to žodžio prasme?

3. Ar tamtiama panorėtum tapti šios draugijos nariu? Mėnesiniū mokėtyje gal ir pasirodyt reikės, visoms nariams pripažinti, turėti šioj ar kitoki vienkartinį assessment?

Išreiškimas jūsų nuomonės netik čia pastatytose klausimuose, bet ir bent kamo kitame, kas tik galėtų šį sumanymą palytėti, bus mums labai geistinas ir atzidiu mūsų svarstomas.

Vardu "Lietuvių Daktarų Draugijos Amerikoj" laikinis valdybos:

Dr. A. K. Rutkauskas.
Adresas susiešimams.
Dr. A. K. Rutkauskas,
2338 S. Leavitt st., Chicago, Ill.

NUTEISE AMERIKOS DARBO FEDARACIJOS VADOVUS.

Samuel Gompers, Frank Morrison ir John Mitchell, darbo vadovai pralošė bylą, kuri traukia šį jau nuo kelių metų ir kuri nežinia kada ir kaip dar užsibaigs.

Pradžią šiai bylai davė garsinimas officialiskame Federacijos organe surašo ty firmų ir biznių, kurių sulyg Federacijos nuomonės darbininkai neturėtų remti. "Buck Store and Range Co." iš St. Louis, kurią tokiu būdu pagarsino Federacijos organas apskundė Federacijos vadovus teisman, tvirtindama, kad tai yra nekas kitas, kaip viešas boikotavimas, o to Sus. Valstijos nedaleidžia. Teismas išdavė "injunction" (uždraudimą), i kuri vienok Darbo Federacija neatkreipė daug atydos ir todėl prieš Federacijos vadovus pastatė kitą apkaltinimą ir niekinimą teismo nusprendimo (contempt of the Court) ir 1908 metais viršminėti Federacijos vadovai buvo nuteisti kalėjiman. Atsisaukta prie Augščiausio Teismo (Supreme Court), kuris panaikino žemesnio teismo nusprendimą, apreiškdamas, kad byla buvo ne sulyg teisių vedama ir paliepė Kolumbijos Distrikto teismui išnaujo bylą peržiūrėti.

Birželio 24-tą, š. m., teisėjas Daniel Wright, atrado Federacijos vadovus kaltais ir antru kartą uždėjo kalėjimo bausmę: Samueliū Gompers vieniams metams, Mitchellį devyniems mėnesiams ir Morrisoną šešiams mėnesiams.

Vienok tas dar nėra bylos pabaiga, nes nuteisti darbo vadai žada vel apeliuoti į Augščiausį Teismą.

Šita byla iš daugelio atzvilgių yra svarbi ir įdomi byla. Amerikos Darbo Federacija (American Federation of Labor) yra didžiausia ir galingiausia darbo žmonių draugija visoj Amerikoj ir todėl daugumas į šią bylą žiūm, kaip į kuop tarp darbo ir kapitalo. Išrisimas šios bylos turės didelę vertę išaiškinimui juos didesnių šalių įstatymų ir beabėjonės atsilieps ant santykių dora straipsnyje apie Amerikos tarp darbininkų ir darbdavių

Todėl tolimėsnį šios lęgos bylos bėgį visi dabos su didele atyda.

Gali uždaryti Laivyno jardus. Laivyno veikiantis sekretorius Winthrop pranešė Washington, kad visi S. V. Laivyno jardai, kur dirba daugiau 20 tukstančių darbininkų, gali but uždaryti, nuo 1 Liepos jeigu S. V. kongresas nepaskirs tam tikros sumos pinigų apmokėjimui darbininkų algų.

DEMOKRATŲ KONVENCIJA.

Užpėrcitą utarninką prasidėjo Nacionalės Demokratų Partijos konvencija mieste Baltimore, Md.

Kaip buvusi Chicagoj republikonų konvencija, taip ir ši demokratų konvencija iš pačių pradžią skilo į dvi dali arba pusi. Vienoj pusėj buvo konservatyvai, arba atžegarėviški galvalai, kitoj pusėj progresistai, arba pažangūs demokratai.

Kaip republikonų, taip ir demokratų konvencijoj reakcionierinę pusę rėmė reprezentantai trustų ir piniguočių iš garsios milijonierių Wall gatvės New Yorke.

Mat trustams ir šios šalies piniguočiams nelabai rupi, kuri partija laimės rinkimuose. Jie kiekvienoj partijoj turi savo reprezentantus ir jiems rupi tik tas, kad ir viena ir kita partija nominuotų kandidatų jiems prielankių žmogų. Republikonų konvencijoj jie turėjo neįspasakytą galę ir darę, ką jie norėjo. Rooseveltas, kuris atstovavo progresyvišką konvencijos dalį, neįsteigė konvencijos patraukti savo pusę.

Prasidėjus demokratų konvencijai tie patį Wall gatvės nariai bandė padaryt tą patį.

Bet čia jie susitiko su stiprum ir amžinu savo priešu. Juom buvo William J. Bryan'as. Bryanas iki šiolie buvo jau tris sykius demokratų partijos kandidatu. Ačiu trustų pasidarbavimui jis tris kartus buvo sumuštas rinkimuose. Nežiurint į tai jis nenustojo savo įtekmes tarp šio krašto gyventojų.

Reik pastebėti, kad Bryanas neturi laikinio politikoj. Jis budamas kandidatu į S. V. prezidentus jau nuo senai reikalavo įvedimo daugelio pagerinimų šios šalies valdžioj. Taip pavyzdin jis nuo senai reikalavo, kad būtų įsteigti krasos bankai, kad senatoriai būtų renkami taip vadinamu populiarišku, arba visų žmonių balsavimu, kad tarifas būtų palaikomas tik dēlei valstijų pelno, bet ne dēlei apgyvimo didelių šios šalies industrialiskų trustų nuo svetimos kompeticijos. Žodžių sakant jis nuo senai galvą savo guldė už įvedimą tikrosios demokratijos šios šalies valdyme. Jį visados už tai jo priešai republikonai sumušdavo, o vėliaus republikoniskie prezidentai įvesdavo kaip sykis tas taisykles, kurias rekomendavo Bryanas ir už tai gaudavo "kreditą", vadinasi, jiems, o ne Bryanui pripažindavo už tai nuopelną ir garbę.

Atsidiarus demokratų konvencijai Baltimorej, Bryanas ir vėl su visais savo nagais griebėsi trustų, kurie besžižiniškai išnaudoja šios šalies žmonis, papirkinėdami valdininkus. Jam nelabai pasisekė iš pradžių. Laikinu konvencijos pirmesdžiu išrinkta New Yorko teisėja Parkeri, kuris neyra progresyvišku demokratu. Išrinko jį priešais norą ir protestą Bryano.

Po to nepasisekimo manyta, kad Bryanas yra jau ant visados žuvęs. Vienok jis netikėtai išsprogino konvencijoj tokią bombą, kokios dar nieks iki šiolie jokioj konvencijoj nebuvo matęs. Bryanas įnešė konvencijos užgyrimui rezoliuciją, kuria demokratų partija čia pat turi pasizadėti, jog ji neminuos S. V. prezidentuosna jokio kandidato, kuris yra nepažangus demokratas, kuris yra tarnas Wall gatvės piniguočių ir kuris yra remiamas tokių visiems žinomų kapitalistų klapičių, kaip Ryanas ir Belmontas, kurie yra šios konvencijoj delegatais ir kurie nori parduot demokratų partiją kapitalistų rankoms. Ryanas ir Belmontas čia pat sedėjo. Pasisekė neįspasakytas trūkšmas, nes matyt buvo, kad Bryanas pasiryzo kalbėti atvirai "lošti atviriomis kortomis". Rezoliucija

perejo daugiaus negu dviem trečdaliais konvencijos balsų. Jis buvo čia pat įnešęs ir kitą rezoliuciją, kad šie delegatai (Ryanas, Belmontas ir Murphy), kaip partijos pardavejai būtų pašalinti čia pat iš konvencijos, bet vėliaus jis tą savo rezoliuciją atsiėmė atgal.

Stipriausiais kandidatais iš progresyviškos pusės buvo S. V. Atstovų buto spykeris Champ Clarkas ir New Jersey valstijos gubernatorius Wilsonas. Iš konservatyvų pusės buvo Ohio valstijos gubernatorius Harmonas ir atstovų buto lyderis Underwood.

Iš pačių pradžių jau buvo matyt, kad konvencija greičiausia išrinks progresyvišką kandidatą.

Harmonas ir Underwood turėjo savo pusę permažai delegatų. Taipgi iš karto paaiškėjo, kad vargiai galės but nominuotas tas kandidatas, kurio nerems Bryanas. Champ Clark yra neva progresistas ir iki šiolie turi daugiausią balsų, nes viršum 500. Vienok jį remia labiausiai garsus daugelio laikraščių sąvinkinas Hearstas. Hearstas gi ir jo politika neturi gerą vardo tarp demokratų ir abeina Amerikoj. Jis yra galingas, — teisybė, bet jo laikraščiams užmetama labai nesvarią politiką, juos vadina "geltonais laikraščiais" ir įtaria, kad jis yra pasidavėlis. Jis su savo laikraščiais suardė pereiną kartą demokratų partiją ir pagelbėjo išrinkti Taftą. Taigi ir dabar tikriejie progresistai su Bryanu priešakį žvaiziai žiuri į Clarko kandidatūrą, kurią išputė Hearstas ir jo laikraščiai. Vienok dēlei palaikymo santaiska Bryanas iki šiolie nieko apie joki kandidatą nebuvo išsitaręs. Rašant šiuos žodžius, vienok jau paaiškėjo, kad Bryanas atvirai metė Clarką ir pradėjo remti gatę New Jersey valstijos gubernatorių Wilsoną.

Kol kas Clarkas turi daugiausiai balsų. Vienok ta aplinkybė, kad demokratų partijos taisyklės reikalauja nominavimui kandidato 2 trečdalių balsų visų delegatų, neleidžia tikėtis Clarkui kad jis ištikro būtų nominuotas.

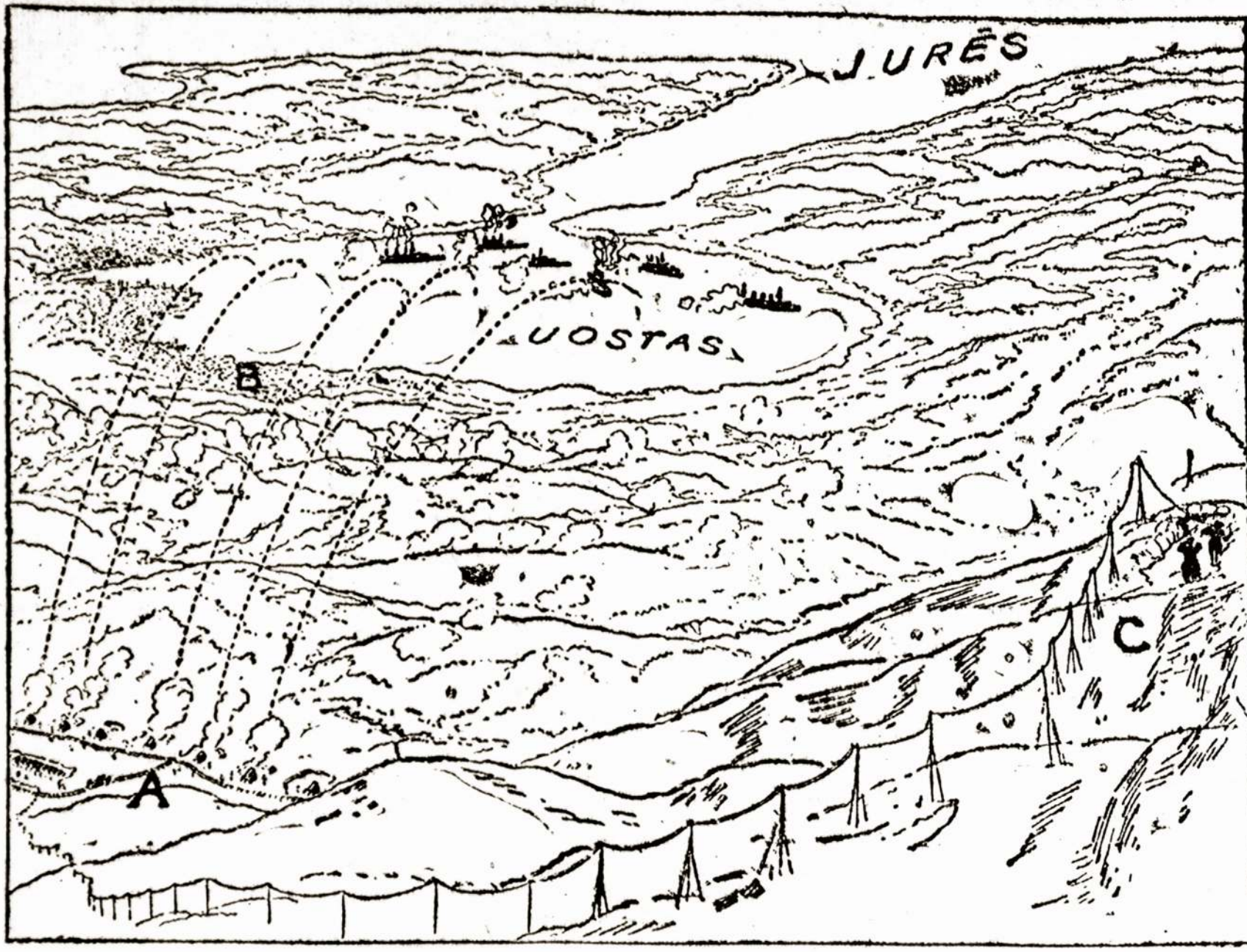
Konvencijoj yra išvisio 1088 delegatai. Nominavimui reikalinga gauti 726 balsus.

Iki šiolie jau 13 sykių balsuota ir vis be jokio rezultato. Paskutiniame 13-me balsavime Clarkas gavo 554 balsų, Wilsonas 365, — Harmonas 29 ir Underwood 115.

Kas bus toliaus, kol kas nežinia. Vienok tas yra aišku, jog jeigu nei Clarko nei Wilsono balsai nepasidalins, tai jie galės balsuot visus metus ir niekas iš to neišeis, nes bile kuriam iš jų pridėjus net visus Harmono ir Underwood balsus, dar bus stoka balsų bent kurio iš jų nominavimu.

Tokiame atsitikime reikės dērtis ir ta

Brangiausia Visam Pasaulij Telefonu Linija.

Paveikslas Port Arturo ir aplinkinių.

Jokia telefoninė linija neatsi-
ėjo taip brangiai, kaip trumpa
(vos 1 mylia ilga) laikinė linija,
kuri tapo japoniškų ekspertų nu-
tiesta laike Japonų-Rusų karo.
Tas buvo laike garsaus Port Ar-
turo apgulimo. Kaip žinoma,
Port Arturas skaitėsi nepaima-
ma tvirtovė kaip iš jurių, taip
ir sausžemio pusės. Augščiausias
duotas paveikslėlis yra topogra-
fiskas žemėlapis Port Arturo ir
jo aplinkinių ir iš jo lengvai ga-
lima pamatyti, kad Port Arturo
tvirtovė ištikro buvo labai kietas
sukurtimui riestutys. Iš jurių
pusės ir stipriausias priešs laivy-
nas negalėjo prie miesto ir tvir-
tovės prieiti, nes jėgimas iš ju-
rių į Port Arturo uostą buvo taip
siauras, ir taip stipriai iš šonų
fortifikacijos, kad vieną laivą ja-
me paskandinus, joks priešs lai-
vas negalėjo tos smaigos pereiti.
Iš sausžemio pusės, kaip matyt
iš to paties paveikslėlio, aplink
miestą išimėte iš visų pusių
augstoki kalnai ir kiekvienas iš
jų, tarsi koks ežys, buvo apka-
siotas stipriais rusų fortais ir di-
delėmis kanuolėmis.

Jau iš pačių pirmų apgulimo
dienų japoniečiai patėmyjo, kad
iš jurių pusės jie nieko negalės
padaryti, gi iš sausžemio pusės
taip pat persitkino, jog jų lau-
kinės artilerijos kanuolės yra per-
mažos ir švairiai negali pasiekti
nei Port Arturo uosto, nei mie-
sto. Jie todėl nutraukė nuo savo
laivų apie tuziną milžiniškų 10-
colinių kanuolių, — „Osakos ku-
dikiais“ humoristiškai japonai jas
vadindavo. Šias kanuoles pasta-
tė, kiek galėję arčiau Port
Arturo, (žiūrėk kairėje kampe
paveikslėlio, raidė A).

Tarp japonų kanuolių ir mie-
sto buvo apie 4- ar 5 mylios ir
visa eilė augstų ir beveik nepri-
einamų kalnų skyrė japoniškas
kanuoles nuo Port Arturo miesto
ir uosto, kuriame tupėjo užsidarę
rusų laivai. Milžinos japonų ka-
nuolės galėjo nešti daug toliaus,
negu 4 ar 5 mylias, bet šaudymas
iš jų dėl lėnių kalnų buvo nei
šis, nei tas: arba pataikysis,
arba ir ne, — vis viena, kaip
mėtytai akmenimis per stogą
žmogų, stovintį kitų pusėj aug-
sto namo. Japonų artileristai, sto-
vintie prie kanuolių, neturėjo nei
mažiausios nuovokos, kur jų su-
visai, aplenkę kalnų viršūnes,
krisdavo anoj pusėj. Taigi japo-
niečiai greit persitkino, kad toks
šaudymas tai tik gašinimas lai-
ko ir eikvojimas amunicijos;
jokio rezultato iš to negalima bu-
vo tikėtis: Port Arturas anoj pu-
sėj kalnų galėjo sau „sėdėti, kaip
pas Dievą, užpekyj“.... (žiūr.
raidė B).

Toli nuo japoniečių ir dešinė-
je pusėj netoli nuo vietos, kur
baigėsi lėnių rusų fortų, nuo-
šaliai stovėjo augščiausias kalnas
visoj aplinkėj. Vadinosi jis
203-jų Metrų Kalnas (žiūrėk pa-
veikslėly, dešiniaj kampe, raidė
C). Nuo šio kalno viršūnės
puikiai matėsi visas miestas ir
uostas, bet pats kalnas buvo iš
visų pusių stipriai apsupstas ke-
liomis eilėmis rusų fortifikacijų
ir apkasų. Japoniečiai vienok su-
sprato, kad kol jie nepašims šito
kalno, tai visi jų pasistengimai
prisitarti prie Port Arturo eis
pernieka. Todėl japonų genero-
las Nogi ištempė visas savo jė-
gas ir karišką gabumą priešai-

203 Metrų Kalną. Vienok buvo
tai neišpasakytai sunkus darbas.
Visi kalno šonai buvo numargi-
ti rusų iškastais ravais (grebe-
mis), kuriose pasislėpė tukstan-
čiai geriausių rusų šovikų.

Grebės buvo apsaugotos nuo
priešo atakavimo vielinėmis tvor-
omis, — tai nebuvo prastos vie-
linės tvoros: per vielas visados
plaukė stiprūs tokai elektrikos,
kurie galėjo žmogų užmušti, vos
tvoros dasytėjus. Apart to kai-
miniški fortai buvo taip sutai-
syti, kad, užtakavus kalną prie-
šui, tų fortų kanuolės galėjo kry-
žium užpilti japonus kulkomis.

Taigi ir japonų pirmų kelių
dienų pasikėsimai atimti šitą
kalną nuo rusų buvo tikra japo-
nų skerdynė. Pagalios generolu
Nogi pasisekė užimti vietą pačioj
apacioj šio kalno. Iš čia japonai
dieną ir naktį, tarsi kurniai knis-
damiesi žemėj, vis lipo žingsnis
po žingsnio, pėda po pėdos, prie
kalno viršūnės. Trisdešimt tuk-
stančių rusų ir šimtai kanuolių,
tarsi lietum, pylė ugnimi į Nogi
pulkus. Galų gale japoniečiai at-
siekė savo tikslą: paėmė kalną.
Nogi, darsiekęs kalno viršūnės,
pastatė ten mažutę „zemlinką“,
apsaugoj ją storu žeminiu sto-
gu nuo krantinčių rusų bombų
ir paliko ant kalno — du žmo-
gu iš viso.

Du vyru liko ant kalno vir-
šūnės, bet daugiausiai nei reikė-
jo. Tukstančiai japoniečių gynė
ir saugojo šiuodu vyru nuo nesil-
liaujančių rusų armijos atakų.
Nedyvai. Šiuodu vyru su tele-
fonu rankoje galėjo rusams pada-
ryti ir padavė daugias bėdies,
negu visa japonų armija.

Ant kalno viršūnės japoniečiai
įtaisė telefono stotį ir iš čia nu-
tiesė telefoninės vielos liniją ka-
lno apacioj ir davedę ją iki vie-
tai, kur stovėjo milžinos kanuo-
lės — „Osakos kukdikiai“.

Padavus signalą per telefoną
nuo viršūnės 203 Metrų Kalno,
artilistai leisdavo milžiniškas
kulkas iš „Osakos Kukdikų“. Du
vyru, stovėdami ant kalno viršū-
nės, atydžiai per binoklius (žiū-
ronus) žiūrėdami, dabojo vietą,
kur jos krito. Po to jie telefo-
nuodavo, kad kanuolė No. 1 iš-
šovė pertoli, ar perarti tokio ir
tokio laivo arba arsenalo Port
Arture. Sulyg šito pataisymo,
sekančias šuvis puldavo arčiau;
stovintis prie telefono vyras vėl
pataisydavo artileristą. Tokiu
būdu, su pagalba vienos vielos
(drato), vienas vyras prie telefo-
no vedė visą „ugnį“ milžiniškų
japonų kanuolių, pakol rusai, ne-
galėdami toliaus ištovėti po ja-
poniečių ugnimi, apledo savo lai-
vus, arsenalus ir baterijas ir turė-
jo pasiduoti savo priešiui.

Port Arturo kapituliaciją pada-
rė vienas vyras, stovintis prie te-
lefono ant viršūnės 203 Metrų
Kalno. Be jo japoniečiai geria-
usiai būtų galėję paimti neprieina-
mą Port Arturo tvirtovę. Bet
tas telefonas ir trumpa, vos vie-
nos mylios, telefoninė linija la-
bai brangiai atsiėjo. Kiek žuvo
iš rusų pusės — tikrai nežinoma,
bet japoniečiai užmūdė to tuk-
stančių vyrų, nužmūdė ir su-
žėistais, išleido šimtus tukstan-
čių kulkų ir išaukojo daug ener-
gijos per daugiau negu dvi sa-
vaites, pakol jiems pasisekė per-
tiesti tą telefoninę vielą nuo ka-
lno apacios iki jos viršūnės. To-

dėl galima pasakyti, kad jokia
kita telefoninė linija visame pa-
saulyj neatsiėjo taip brangiai,
kaip šita vienos tik mylios ilgio
telefoninė linija. Vienok, žiū-
rint į tai japoniečių akimis, ji
buvo verta to, nes jeigu ne ji,
tai gal būtų žuvę dar dešimtys sy-
kų tiek ir žmonių, ir pinigų,
pakol kruvina karė tarp japonų
ir rusų būtų užsibaigusi. Port
Arturo likimas nusprendė grei-
tą galą ir visos didės karės.

Kazys Aušris.
(Naudotasi „Inžinieriškomis
Žiniomis“).

VIETINĖS ŽINIOS.

Vargonininkų susirinkimas. Perei-
tą pamedė, 1 d. liepos, p.
Janušausko bute, ant Auburn
ave. ir 32-os gatvės atsiuvo Chi-
cagos ir aplinkinių vargonininkų
susirinkimas. Dalyvavo še var-
gonininkai: p. A. Pocius iš Ken-
singtono, p. V. Dankštas nuo Town
of Lake, p. J. Lemontas nuo 18-s
gatvės, p. J. Čarkauskis iš West
Side, p. V. Nickus, vargonininkas
Sv. Mikolo parapijos, ir p.
Janušauskas nuo Bridgeporto.

Susirinkimo tikslu, kaip pa-
aiškino p. Pocius, buvo arčiau
susieiti tarp savęs Chicagos var-
gonininkams ir sustverti Chicagos
vargonininkų kuopą abelnoj Sa-
jungoj visų vargonininkų.
Mena, kad toks susiartinis
buvo Chicagos vargonininkų bus
didžiai naudingas netik jiems pa-
tiems, bet ir abelnai Chicagos
visuomenėi. Juk Chicago yra di-
žiausias lietuvių centras; Chica-
gos bažnytiniai chorai nors ir
geri laikurie, visgi iki šiolie ne-
turi dar užtekinai artimo ir nuo-
latinio tarp savęs ryšio; tą patį
galima pasakyti ir apie pačius
vargonininkus, kaip visuomenis-
kus veikėjus. Todėl ir pasirodė
butinas reikalas jiems patiems
tarp savęs užmegzti dresnį pa-
stovų ryšį, kad bendromis jėgo-
mis pastatyt bažnytinis choras
ir abelnai muziką ant kiek gali-
na augstinio laipsnio. Mena-
ma įvesti daug naudingų permai-
nų, — taip sakant reorganizuoti
visą iki šiolie esančią sistemą.

Tobulesniam apkalbėjimui šių
visų reikalių reik išgesnio laiko,
tad ir nuspresta sulyg p. Po-
ciaus įnešimo prasišalinti ant tu-
lo laiko nuo užiančio miesto gy-
venimo kur ramion vietelėn. At-
rasta, kad parankiausia vieta bus
jų bendradraugo p. Lemonto va-
sarnamis skersai ežerą — „Le-
mont's Resort“, Šodus, Mich.
Susivaižavimas trauksis visą sa-
vaitę, — nuo 7 iki 13 liepos. Vie-
nok nereik manyti, kad mūsų
vargonininkai rengusį ten vesti
„vienuolių gyvenimą“ per kiau-
ras 7 dienas. Ne, jie to neman-
daryt. Kiekvienas darbas reik-
kalauja ir posilsio, o nuo kalbe-
jimo visą laiką apie pjano-forte,
moderate-allegro, spiegiąncius
sopranus ir užiančius basus gali
ir sveikam žmogui ligą įvarty.

Taigi mūsų vargonininkai mano
viską daryt „vizi“ ir publikos
taipgi nepamiršt.

Utarmino ir serodos vakarais
(9 ir 10-to liepos) žada ten pa-
sitaistyti do koncertu, kurliuose
bus netik referatai, bet ir skam-
binimai ant pjano, dūdeli, kvar-
tai ir chorai.

Taigi, matyt, vargonininkai mo-
ka surišti pasilinksminimą su
nauda

Užpuolimas ant Town of Lake.
Pereitą subatvakarį Antanas
Cieslia, jaunas lietuvis, gyve-
nantis po No. 4344 Honore st.,
apie 1-mą valandą nakties, grįžo
su savo pažįstamais namo. Kai
kurie iš jo draugų, sako buvo dik-
čiai jau įsilinksminę, ir becinant
keliu, prasidėjo tarp jų ginčiai,
kurie pasibaigė labai liudnai.
Tarp 43-os ir 44-os gatvės ant
Honore st. „draugai“ užpuolė
Cieslę ir labai bauriai jį su-
piaustė. Cieslia gavo kelias žai-
das ant veido ir galvos. Nuėjus
Ciesliai tuojaus pas D-rą S.
Brindžą, pasirodė, jog veidas apie
nosį buvo giliai įpjautas. Vie-
na žaizda apie nosį pasirodė net
4 colių gili ir nosis kuone per
pusę nuo veido nuplauta. Žai-
da ant galvos pasirodė mažiau
pavojinga.

Visi, dalyvavusie šiose pešty-
nėse, buv lietuviai.
Labai negražus ir apgailetinas
dalykas, kad tarp lietuvių vis
tankiau ir tankiau pasitaiko to-
ki negražus, galima sakyti žve-
riski apsieikimai.

Nelaimė darbe. K. Kojalis, gy-
venantis po No. 4556 Hermita-
ge ave. ant Town of Lake, dirbo
Knickerbrocker Ice Co. prie le-
dų išvežiojimo. Kraustant ledus
koki ten būdu taip nelaimingai
pasitaikė, kad Kojalis užsivėrė
nosim ant replių, kuriomis ne-
siojama ledą. Replės atplėšė jam
visą nosies pusę. Kojalis yra
vedęs, vidutinio amžiaus žmogus.

200,000 Lincoln Parke. Perei-
tą karštą nedėdienį žmonės kaip
galėdami traukė į miesto par-
kus tyru oru pakvėpuoti. Lin-
coln parke nedėlij buvo mažiau-
sia 200 tukstančių žmonių įvai-
riausių tautų. Šio „parko žve-
rinčių pritraukia“ daugiausiai
žmonij: beždžionės, liutai, meš-
kos, buffalo ir kiti gyvuliai yra
tikras magnetas vaikams. Ge-
rai paimti parkai vaikams ir pa-
rodyti jiems žvėrinčių, ypač jei-
gu kas-nors gali gerai vaikams
apie gyvulius ir paukščius pa-
aiškinti.

TMD, susirinkimas. Liepos 9
d., utarninko vakare 8 val., at-
sibus Chicagos Tėvynės Myle-
tojų Draugijos kuopų centro su-
sirinkimas. „Ausros“ svetainėje,
3149 So. Halsted st. Geistina bu-
ty, kad visų kuopų pasituntiniai
atsilankytų. Laikina Valdyba
M. M. Duda, pres.
S. P. Tananevičia, sek.
3429 S. Morgan st.

Iš Cicero. Naktį 23-čio bir-
želio čia kilo didelis gaisras. Už-
sidėgė keletas namų ant 40-
tos gatvės ir grėsė išaiginti mi-
niestelio. Vietiniai ugniagesiai
ilgą laiką kovojo su liepsnomis.
pagalios, matydami, kad patys ne-
įstengs suvaldyti vis besiple-
jančio gaisro, šaukėsi pagalbos
Chicagos ugniagesių. Tiems at-
vykus, po sunkios kovos pagalios
suvaldyta liepsna. Sudėgė kele-
tas namų, padaryta labai dideli
nuostoliai.

— Tą pačią dieną, 23-čio bir-
želio, po Cicero miestelį pasklydo
nepaprasta žinia, kad tapo su-
arėtuotas miestelio gyventojas
Antanas Černauckis. Černauckio
apkaltinimas yra labai sunkus ir
bjaurus. Ji kaltinama tame, kad
sulyg liudininkų nurodimo, jis
turėjęs nusivesti 16 metų mer-
gaitę į laukus, ir ten norėjęs ją
išžaginti. Prasidėjo šio apskun-
dimo tyrinėjimas.

Juožapās Jaspelskis.

Išvaziavo Lietuvis Klebonas
Sv. Kryžiaus parapijos ant Town
of Lake, kun. A. Skripka ir ka-
mendoris Sv. Jurgio par. ant
Bridgeporto, kun. J. Žaikauckas, iš-
vaziavo paviešėti Lietuivon.

Pagerbimui svarbios amerik-
niškos įvėntės, A. OLSZEWS-
KIO BANKA bus uždaryta visą
dieną ketverge 4 liepą (visą
4th). Turintie Bankon reikalus
atidėkite juos serodos vakare arba
pėtučioje.

KULTURA IR SPAUDA

LIETUVIŲ KALBON IŠVERTE
VAIDEVUTIS

„Aktuališkumas yra labiausiai puolanti i-
akis laikraštijos žymė ir josios geriausias
ginklas. Paprastai su faktų pristatymu pa-
duodama skaitytojui vienkart ir jųjų verti-
nimas, arba, geriau, vertinimas cina pirma
faktų, nes skaitytojas visupirma užtinka laik-
raštįje įžanginį srtaipsnį, o tik vėliau prista-
tyną atsitikimo, kuriam straipsnis pasvėsta.
Skaitytojas tati imasi skaityti pranešimų
apie faktus, išanksto jau dvasiškai įžengia-
muoj straipsniu priuostas. Retai temoka-
ma prideramai apvertinti ta spēka, kurią turi
savyje sugebėjimas greitai apie dalykus spre-
sti. Viešiemis visuomenės reikalams nuolatos
vis labiau besikomplicuojant, darosi vis sun-
kiaiu juos suprasti ir prideramai apvertinti.
Jeigu apskritai paimtas skaitytojas pasilikų
vienas plikų faktų daugybėje, tai jam ilgai
reikėtų sviruoti, kol jis dasiprotėtų, kaip du-
tą atskirą faktą priskirti savo politiskų įsi-
tikrinimui sumon. Iš to nesmagaus padėjimo
išliustuoją jį specialistas-vedėjas, nusimanąs
politisko sprendimo technikoje ir sugebąs tuo-
jau kiekvienam atsitikimui nurodyti vietą, ku-
rią turi užimti tulų politiskų įsitikrinimų su-
moje. Lengva suprasti, kad tos rūšies spe-
cialis ir tikeslūi tarnaujās dalykų traktavimas
turi intekmę į skaitytoją ir gali išanksto pa-
kreipti jo pažūras į tulą apriodą vagą. Vi-
sa tai atsineša į kiekvieną apskritai imtą skai-
tytoją, kuris neturi atsakomo apšvietimo ir
politisko subrendimo, kad pats galėtų teisin-
gi spręsti apie kiekvieną visuomeninio gyve-
nimo faktą. Skaičius tokių skaitytojų yra di-
delis ir žymiai viršija taip vadinamasias ap-
šviestas kliasas. Stėbėtina, kad yra dagi ir
labai mokyti žmonių, kurie vis dėlto nemoka
savistoviai visuomenės reikalų vertinti, ir iš-
girsti iš jų galima ne daugiau, kaip tik tai,
kā jiems tik-ką perskaitytas straipsnis pasakė.
Dabar lengva suprasti, kad dienraštis tokia-
me atsitikime neva tą jų nesavistovumą pa-
remia, ištikrųjū gi jis yra vedėjas. Geriau-
siai jam tai pasiseka, kuomet be jau minėtų
budų, t.y. atkartojimo ir greitumo, pasinaudo-
ja trečiu būdu: primonėjimu. Čia neina apie
pataikavimą; iš draugisko santikio tarp laik-
raščio ir jojo skaitytojų, iš partijinės ben-
drystės etc. išplaukia tulos rūšies prielanku-
mas skaitytojams — prielankumas, kuris jam
yra tuo malonesnis, tuo atsargiau ir subti-
liau yra išreikštas. Raoul Fray rašo sa-
vo knygoje Manuel du Démagogue (pusl.
260), jog „Publicisto amatas truputį
panašus į dvariško amatą. Pataikaujama
tik tiems prietarams, kuriuos jis patsai turi,
tiems geiduliams, kuriuos jis patsai auklėja,
bet pataikaujama diena iš dienos. Daug ka-
lama apie savo statų atvirumą, apie mylė-
jimą teisybės, peikiama nemielasirdingai val-
džia, kartais net žmonių adresu siunčiama
kartus teisybės žodžiai. Tačiau, nežūrint
to, kasdien atkartojama savo partijai ir savo
skaitytojui: „tu turi tiesą, tu kovoji už gerą
dalyką, už prakilnų reikalą, tu esi kovotojas
už tiesą ir teisybę. Tavo priešai tai silpnos
galvos, arba nenaudėliai...“ Nežinau, ar dagi
Ludvikas XIV, budamas augščiausioj savo
galybės viršūnėj, prisiklausė tiek subtilių, nuo-
lat atkartojamų, taip branginamų ir svaig-
namų pataikavimų, kiek jų šiandien kiekvie-
nas mūsų už skatiką gali pirkti.“

Pikčiau išsireiškia apie tą patį Hekt o-
ras Balzac: „Jeigu būtų leidžiama spe-
cialis dienraštis kuprotiems, tai rytą ir va-
karą skelbtų jis kuprotų žmonių gražumą,
gerumą ir jų būtiną reikalingumą pasaulij.“
Ketvirtasai budas, nemažiau svarbus už
anuos tris, yra tai, kā vokiečiai vadina Schlag-
wort. Tuo suprantame išsireikimą, kurs vie-
kia į žmones savo skambėjimu, kuriam tečiau
atsako ne griešiai apribota, ne dviprasnė sa-
voka, bet labai neaiškus, ukanotas prisivaiz-
dinimas. Žodžiai, kurie turi savyje griešiai
apribotas savokas, niekadoms negali būti obal-
siais; tuo tarpu žodžiai, kurių prasmė yra ne-
aiški ir gali būti įvairiais būdais išguldoma,
kurių siauram, pilnam apribojimui reikty ke-
liu tomų, turi labai didelę agitatoriškąją in-
tekme. Lombroso vienoje vietoje sako: „Žmo-
nės niekadoms nesikaus, kad du ir du—keturi;
bet dėl žodžių, kaip: lygybė, laisvė, demokra-
tizmas, socializmas vedama pragaistingiausi
savitarpiniai karai.“ Yra tai toks spaudos
prigimimas, jog tankiai pasinaudoja obalsiais,
kurie jai galingu ginklu tarnauja. Laikra-
stininkijos profesioje tenka atsiskaityti nuo
grieštos, kritikos analizės. Laikraštis neval-
do nei skaitytojų laikų, nei jo noru, idant
galėtų leistis į toli siekiantį spekulatyvį dar-
bą, negali taip daug laiko ir triuso pasvėsti,
kad pačią vidujinę daugreikšmio žodžio esmę
ir prasmę išaiškinus. Ima jisai žodžius ir
obalsius taip, kaip jie yra, o jų intekmės spē-
ką sustiprina su pagalba atkartojimo ir greito
pritaikymo prie kiekvieno atskiro punkto.

III.
SPAUDOS INTEKME I VIESAJĄ
OPINIJĄ.
Remianties tuo, kā viršų pasakėme, reik-
tyt manyti, kad spauda, turėdama, tiek pu-
ikų, priemonių intekmei padaryti, valdo ir vie-
šąją opiniją, ir jog spauda ir viešoji opiniją
tai beveik tos pačios sąvokos. Ir ištikro, ne-
sykį galima susitikti su panašiu identifikavi-
mu ir tankiai, gal net nežinomis, laikraštija
esti statoma ant lygios su viešąja opiniją. Te-
čiau, kas moka šiek-tiek giliau pažvelgti visu-
meninio gyvenimo verpetan ir kas rimtai tē-
ja politikos paines, tas veikiai supras, kad toki-
a nuomonė neturi pamatų. Labai tankiai net pa-
skiausiais laikais atsitikdavo taip, jog apsieik-
davo didelės ir galingos srovės žmonių tarpe
kad ir nieko jos neturėdavo bendra su parti-
jiniais laikraščiais, o net galima buvo matyti,
kaip galingos partijos suklidavo prieš abel-
nai visos šalies spaudą. Tik laikui bėgant
partijų judėjimas išdirba sau nuosavius par-
tijos organus, bet aišku tai, kad tame at-
sitikime viešoji opiniją neesti spaudos su-
tvėrta.

Tula viešosios opinijos pakraipa gali
tatai apsieikyti už spaudos ribų, ar-
ba net prieš josios valią išsiplėtoti ir pasiek-
ti augščiausio galybės laipsnio. Apsunkina
tos problemos išrisimą dar tai, kad kaskart
darosi silpnesnis sąryšis su viešąja opiniją
iš priežasties nuolatinės partijos diferenciaci-
jos ir jų skyliu. Giliau dalykų imant, ga-
lima kalbėti apie visąją opiniją tiktai tuo-
met, jei faktiškai viespatauja viena partija,
arba gi viena iš kelių įvairių turi sprendžia-
mąją daugumą; visuose kituose atsitikimuo-
se turi skaityties su visa įvairių įvairiausių
viešųjų opinijų eile.

O dabar grįšime klausiman: koks prie-
žastinis santykis yra tarp spaudos ir vie-
šosios opinijos? Pirmiausiai skverbiasi min-
tin visa istoriškai patvirtintų faktų eilė, ku-
ri tariamai išteisina nuomonę, jog vien tik
spauda išdirbanti viešąją opiniją. Štai ke-
letas pavyzdžių. Šiaurij Amerikos karas už
nepriklausomybę buvo, pasak bendralaikiečių
liudijimo, ypačiai spaudos pagimdytas. Spa-
da nuolat jį skelbė, stengėsi visokias abejo-
nes prasalinti, nesigailėjo tam tikslui nieko,
skatino visus į karą ir skelbė šventumą. John
Adams, antrasai impėdinis, pasakė, kad tikra-
ją Amerikos revoliuciją priruošus spauda.
Francijos revoliuciją taip pat spauda pagim-
dė; o kuomet skaitome liepos mėnesio revoliu-
cijos istoriją, tai net būtų galima kalbėti apie
laikraštijos revoliuciją.

Tečiau ant ko tasai veiklumas rėmėsi?
Kokią rolę turi spauda viešosios opinijos tvė-
rime? Niekuomet negali spauda išaukti ko-
kio-nors judėjimo iš nieko; jos veiklumas ap-
sireiškia tame, idant iškelus į viršų tai, kas
dar tebėra paslaptyje, patvirtinti kā tik tebe-
siverčiančius įsitikrinimus ir išplatinti juos;
ji turi būti vidurinis viso judėjimo taktikos
punktas, suteikti jam metodą, pakraipą ir aiš-
kiai paženklinoti tikslą. Kitais žodžiais ta-
riant: spauda veikia ne tverdam, bet su-
stiprindama, kaipo antrasai sekiny, o ne
kaipo pirmasai arba gi, matematiškai išsi-
reikiant: kaipo daugininkas. Zero, kad ir
butų padaugintas didžiausias spaudos jėga,
visuomet pasilieka zero. Tečiau, jeigu zero
vieton padėsimė net labai, labai mažą po-
zityvę didybę, tai padauginus spauda pasida-
rytų didelis skaichius. Vien tik su spaudos
pagelba, tai yra, vidujinėms priežastims veik-
ti nepadedant, negalima sustverti pastovios ir
politiškai veiklios opinijos.

Napoleonas I, kur tik nežengė, kā tik-
tai neveikė, visupirma stengėsi pajungti spa-
dą savo jungan, kad ji jam tarnautų; Vo-
kietijos laikraščiai, kuriuos minėtas valdo-
nas mokoje pasijungti, mažo kuo skyrėsi nuo
Paryžiaus Monitoro*). Bet kadangi tai nesu-
tikio su visuomenės jausmais ir sgmonė, ne-
galėjo anų laikų spauda sustverti tikros vie-
šos opinijos Napoleono naudai ir išsaukė tik
negyva viešos opinijos šešėlį.

Tečiau, kad geriau supratus viešos opi-
nijos esmę, tinkamiausia bus dar sykį pavar-
toti matematišką formulą. Viešoji opiniją
yra dviejų veiksmų tvarynis. Vienas jų yra
primitivė, gyva idėja, kitas — dauginin-
kas. Idėja sėja mastytojai ir vedėjai, ji
gema mokslininko kambarėly, arba politiko
kabinete. Gaivumo jėga turi ji tuomet, ka-
da visuomenės gyvenime randa sau gerai pri-
ruostą dirvą, kada yra pritaikyta prie susi-
kinių ir nesipriešina abelnai visuomenės dvasiai.
Tečiau, kad patapus visų opiniją, turi susi-
jungti su daugininku, kuriuo, kaip viršų pa-
žymėjome, yra spauda.

Kokios nors idėjos propagatorius turi dar
kitas jos išplatinti priemonės: parlamento
tribuną, knygą, draugus, susivienijimas, pa-
skaitas, išguldinėjimus, draugijų susirinkimus,
betarpiską, tylią, romią agitaciją tarp atskirų
vienatų — visos tos priemonės palengvina at-
siekti tikslą. Jeigu reikia dar aiškesnio pa-
lyginimo, tai galima jį rasti muzikos srityje:
spauda yra rezonanso dūgnas, kuris pats ne-
daro balso, tiktai sustiprina atbalsi.

Reikalinga mums buvo plačiau apkalbėti
tuos savaimu suprantamus skirtumus, nes
mums ējo apit tai, idant išgriovus klaidingą,
tečiau abelną spaudos identifikavimą su viešą-
ja opiniją. Atkartojame dar sykį: spauda yra
tiktai vienas veiksmų, kurie, vien tik susijun-
gę, sustverina viešąją opiniją. Principe tečiau
spauda tarnauja kaipo visų svarbiausioji ir
pasekmingiausioji pagalbinė priemonė. Bet,
kadagi viešoji opiniją demokratizmo epokoje
yra svarbus politikos veiksnys, tatau spauda
visuomenės gyvenime užima labai rimtą ir
begalo svarbią vietą.

*) Palygink antrąjį Ludviko Salomono tomą
Geschichte des deutschen Zeitungswesens (Olden-
burg, 1902 m.); toje knygoje randasi surašyti visi
vokiečių spaudos veikalai svetimauciu viespatavimo
laikų, nuo 1792—1814 m.

Pašnekėlių Kampelis.

Klausimai iš pereinamojo numerio.
65. Kas išrado krasos ženklelius (markes)?
66. Iš kur atsirado veidrodžiai?
67. Kas tai yra mirazus, arba Fata Morgana?
68. Kas pirmas surado geležį?
69. Kokie yra padavimai apie atsiradimą ugnies?

Atsakymai.

65. Krasos ženklelius pirmas pavarėjo M. de Velayer, kuris laikė Ludviko XIV to viešpatavimo (1638m.—1715 m.), laikė privatinę krasą (pačią) Paryžiuje, Francuzijoje. Apie šimtmečių vėliau, 1758 metais, tulas M. de Chamouset, kuris buvo taipgi savininku privatinės krasos, pramane spausdintas juosteles, kurias lipindavo ant laisvųjų vieton markių. 1716 metais Ispanijoje ir Italijoje bandyta spausdinti kopertas siuntinėjamai laisvui. Bet tik 1840 metais atsirado markės tokiam pavidalui, kaip mes jas turime šiandien. Tas buvo Anglijoje, kur valdžia priėmė ir pritaikė prie krasos šiandien vartojamą sistemą siuntinėjamai laisvui. Šios ženklelius pramane tulas Rawland Hill. Nuo Anglijos perėmė naują išradimą pirmiausiai Brazilija, Pietinė Amerikoje, o paskui Rusija, priėmusi tą naują krasos sistemą 1845 metais. Po Rusijos sekė iš eilės Šveicarija, priėmusi naują šiandien krasos sistemą 1846 m., ir Suvenytos Valstijos 1847 m. Krasos ženkleliai iš pradžių buvo daug brangesni negu jie yra šiandien. Pavyzdin, Suvenytos Valstijų pirmi krasos ženkleliai buvo tik 5c, ir 10 centų vertės.

Iki 1845 m., tai yra dar prieš priėmimą naujos krasos sistemos, Suvenytos Valstijos reikėjo mokėti už persiuntimą laisvui 6 centus, jeigu laisvas buvo siunčiamas toliaus, kaip 30 mylių, ir iki 25 centų, jeigu jis buvo siunčiamas toliaus, kaip 100 mylių. 1845 prekė buvo sumažinta: 5 centai už 300 mylių laisvą, mažiau, ir 10 centų už laisvą, siunčiamą toliaus, kaip 300 mylių. Tarpautinis krasos kormaras Berne, Šveicarijoje, suvienijo visų krasų sistemą ir ašiu tam šiandien galima siųsti laisvą j bile kampeji visame pasaulij tik už 5 centus.

66. Vienatini pirmųjų žmonių veidrodžių buvo ramus upelio ar ežero vanduo, kuriame atsispindavo išvaizda pasilenkusios ties vandeniu žmogaus. Tai buvo "gamtiskis" veidrodinis. Atsirado ir pramokus žmonėms išdirbinėti ir nušveisti metalus, užimėta, kad ir lygiai nušveista metalo paviršius taipgi atmušė veidą. Senovės žydai vartojo metalinius veidrodžius, padarytus iš lygiai nušlyfuto misingio. Sidabriniai veidrodžiai atsirado 328 metais prieš Kristaus Gimimą. Pirmi stikliniai veidrodžiai pasirodė Venecijos mieste (dabartinėje Italijoje) 1300 metuose, o 1673 metais pradėta juos išdirbinėti netoli Londono, Anglijoje. Pereinamojo šimtmečių francuzai aplenkė visas kitas tautas veidrodžių išdirbėstę. Kad paprastas kiaurai permatomas stiklas atmušų veidą, reikėjo jo kiltą pusę kuom nors užtepti. Ilgą

laiką tam tikslui naudota gyvųjų sidabrų (merkury), bet jis yra labai pavojingas darbininkų sveikatai ir todėl įieškota kokio nors kito budo. 1851 metais, vieton gyvyjo sidabro pradėta vartoti išdirpintą sidabrą, kuris prašalino pavojų, koks grėsė darbininkams nuo gyvyjo sidabro.

67. Mirazus pacina nuo francuziškų žodžių "mirer" — žiūrėti, ir nuo "se mirer" — atsiumsti. Mirazų vadinas įdomus oru apsiereiskimas, kurį galima patėmyt dideliose smiltiniuose tyruose (pieskinėse pustynėse). Keliaujant dideliuose Saharos (Afrikos) tyruose, kur per kelias ar keliolika dienų negalima sutikti nei medžio, nei vandens, nei jokio gyvulio, staiga toli ant horizonto* pasirodo palmos, namai, ir gyvuliai. Ištroškę ir neretai badu mirstantie keliauninkai skubina linkui jų, manydami rasię ten savo išgelbėjimą. Vienok juo toliaus eina, juo pavėkslas namų, medžių ir gyvulių slenka nuo jų tolyn, pakol iš akių neišnyksta. Žmonės tankiai buna tokio pavėkslo, vadinamo mirazum, suvedžioti, bet kuprianaugariai (verblūdai), kuriais keliaujama tyruose, niekada toumi nesiduoda suvedžioti. Nors ir ištroškę, jie niekados, pamatę mirazų, nepaskubina žingsnio, jeigu nesuvodžia arti vandens.

Toki "užburti" netikri pavėkslai ore pasirodo todėl, kad viena oru eilė buna įkaitinta daugiaus, negu kita. Nuo to pasidoro, kad šviesos spinduliai negali eiti tiesiai ir, pereidami iš vienos oro eilės kiton, jie lenksta, lauzosi, arba atsimuša nuo viršutinių oro eilių. Per tai, įvairūs daiktai, kiti kart labai tolimi ir kelevio akiai nematomi, atsimuša ore taip gerai, kad padaro aiškų pavėkslą, kuris gali suvedžioti nepatyrusį keliavį. Toki pavėkslai tankiausiai pasitaiko dideliuose Saharos, Arabijos ir Turkėstano tyruose.

Maž-daug panašus apsiereiskimas tankiai pasitaiko ir ant jurių ir vadinasi Fata Morgana. Tik čia visi daiktai pasirodo "į viršų kojomis". Tankiai ant jurių pasitaiko matyti laivus, lyg plaukiančius, bet dugnais viršun. Šios apsiereiskimas labai tankiai galima pastebėti jurose Europos pakraščiais ir jį galima išaiškinti taip pat šviesos spindulių persilaužimu ore. Tarpu salos Sicilijos ir Italijos, Reggio jurose, Fata Morgana ypač tankiai ir aiškiai apsiereiskia. Tada matytis ant jurių paviršius puišūs ruimai, bokštai, gyvuliai, besiganantie ant pievų, bet viskas viršun kojomis. Žmonės praminė, kad ir lygiai nušveista metalo paviršius taipgi atmušė veidą. Senovės žydai vartojo metalinius veidrodžius, padarytus iš lygiai nušlyfuto misingio. Sidabriniai veidrodžiai atsirado 328 metais prieš Kristaus Gimimą. Pirmi stikliniai veidrodžiai pasirodė Venecijos mieste (dabartinėje Italijoje) 1300 metuose, o 1673 metais pradėta juos išdirbinėti netoli Londono, Anglijoje. Pereinamojo šimtmečių francuzai aplenkė visas kitas tautas veidrodžių išdirbėstę. Kad paprastas kiaurai permatomas stiklas atmušų veidą, reikėjo jo kiltą pusę kuom nors užtepti. Ilgą

68. Suradimas geležies siekia labai senų laikų, kad ištikro būtų labai sunku, o gal ir visai negalima, atspėti, kas pirmas ją surado. Sulyg Biblijos žodžių ge-

*) Horizontu vadinasi linija, kur, mums išrodo, dangus susieina su žeme.

ležį suradęs tulas Tubal-Cain. Senovės aiptiečiai pasakoja, kad geležį suradęs tulas senobinis mitologiskas (pasakiškas) karalius, vardu Hephæstus. Mokslininkai ir senobinis mitologijos tyrinėtojai mena, kad šis aiptiečių mitologiskas karalius turi but ne kas kitas, kaip mitologiskas graikų karalius Hephæstus, ir Vulkanas — romėnų mitologijoje. Iš istorijos žinoma, kad aiptiečiai ir asirijiečiai žinojo apie geležies išdirbimą labai-labai senuose laikuose.

Senobiniuose jų kapuose, kuriuos tik šiais laikais atkasta, surado daugybę geležinių daiktų: puodus, įvairius ginklus, žiedus ir t.t. Skitų giminė, vadinama Chalybe, kuri senovės laikuose gyveno i pietus ir i rytus nuo Juodųjų jurių buk buvo pirmi žmonės, kurie pradėjo naudoti anglis prie įvairių geležies išdirbinių. Jie labai buvo senovės pagarsėję, kaip puikūs geležies išdirbėjai. Jie buk pirmi prasi-ninkai ir išmoko, kaip sukietinti geležį ir iš jos padaryti plieną, jie taipgi atrado ir magnetiskąją geležį. Mažiaus knygos mi-nijai apie vartojimą geležies mažiausia kokius 11 šimtų metų prieš Kristaus Gimimą. Sulyg kitų užrašų žinių galima spręsti, kad geležį vartojo dar 1370 metais prieš Kristaus gimimą.

69. Suradimas ir praktiskas pritaikimas ugnies, sakoma, pacina nuo "išskėlimo kibirkščių", surėžius du titnagų.

Poetai manė, kad ugnis buvo iš dangaus pavogta Prometejui, kuris, sulyg senovės graikų padavimo, už tai buvo bisiai nubaustas: Zeusas, vyriausias dievas, prikaldė Prometejų už tai prie uolinio kalno Kaukazijoje, kur ereliai lėšę jį gyvą, pakol jo pagalios nepaliosavo Heracles. Heraklitas apie 500 m. prieš Kr. Gim. skelbė filosofiską teoriją, sulyg kurios šis pasaulis pasidaręs iš ugninio kamuolio ir todėl ugnis yra visogaliai dievas. Zoroastras, Baktrijos karalius, buvo tveręs Magi sektos, kuri garbino ugnį. Šios sektos pradžia siekia 2115 metų prieš Kr. Gimimą ir gyvuoja dar ir iki šiolie tulose Rytinės Azijos šalyse.

Šventraštyje randame tankiai paminėti, kad Dievas žmonėms pasirodydavo ugnij, arba buvo ugnies apsuptas, kaip pavyzdin, pasirodęs Maizini iš degančio krumo ant Horeb kalno.

Senovės lietuviai garbindavo savo dievus, ypač vyriausį Perkuną, palaikydami niekados negestancią ugnį ant Perkuno aukuro. Šitą ugnį palaikydavo dieną ir naktį senovės lietuvių kunigės, vadinamos vaideliotėmis — nekaltos mergelės, kurioms nevalė buvo vesti. Birutė, Žemaičių kunigaikščio Keistucio pati, turėjo buti viena tokių vaideliotių.

Net ir mūsų laikais ugnis yra laikoma didelęj pagarbą. Žmonės ją vadiną "Šventa ugnelė". Rustybė Dievo, perkunui trenkusi, apsiereiskanti taip pat ugnies, "Dievas nubaudė šventa ugnelę" — sako ir iki šiolie mūsų kaimietis. Tas viskas riša mus dar su tais senais laikais ir pasakomis apie ugnies atsiradimą.

KLAUSIMAI.

70. Iš kur gaunama druska?

71. Kas ir kaip atrado pirmą piela?

72. Nuo kaip senai žmonės vartoja cukrų?

73. Kokiu budo atsirado Amerikoj "Public Schools"?

Atsakymai bus kitam numerij.

VIETINĖS ŽINIOS.

Vieną užmusė, kitą pašovė ant Bridgeporto. Pereita subatos naktis, ant kampo Halsted ir 31-os gatvių, vieną žmogų užmusė, o kitą sunkiai pašovė policmonas-negras. Priežastis iki šiolie tikrai nežinoma. Sulyg vienu, policmonas pagavęs du kitšeniū vagių ir laukęs pakol "patrolka" atvažiuos juos paimti, bet vagilij draugai užuolę policmoną ir norėjo savo sėbrus paliausoti. Policmonas tada vieną nušovė, o kitą sunkiai sužeidė. Kiti vėl pasakoja, kad riaušis prasidėjo dėlie pirkimo laikraščių, prieš kuriuos dabar streikuojama. Tardymai prasidėjo, bet dar neužsibaigė ir kol kas nežinia, kur teisybė. Bet užtai vienas dalykas yra aiškus, minėtina tas, kad ant Bridgeporto jau perdaug privyso visokių vagilij, mušėkij ir žulikij. Lietuviai turi kėnors pradėt daryt, kad ši miesto dalį apgrintus nuo šitų pavojingų gaivalų. Kas tą pradės?

LIETUVIŲ LAISKAI KRASOJE.

Savaitinis surašas.

Neinteikti dėl įvairių priežasčių (blogo adreso, etc.) adresantams laisškai galima atsiimti Vyriausios Krasoje, Clark gtv., tarp Jackson Blv., ir Adams gtv., Room 175. Vardai surašyti taip, kaip jie paduoti ant listos. Priduokit prie adreso laiško padėtą numerį:

1813 Andrijevskis B
1837 Baldiškaitis M
1841 Baranckas H
1876 Benckis John 2
1877 Berckis A
1879 Bernatoniš Mikolaj
1886 Bieckis Jemacis
1931 Budagis Stanislawas
2001 Damskis Frank
2007 Degtinis Jonas
2016 Dereschewičius F
2129 Goplenis Sam
2179 Grigan Anfonas
2124 Gaspas Mikolas
2275 Jakauskėnė Marta
2275 Jokušauskis Antonas
2332 Kawallauskas S
2390 Kolnis Juozapo
2347 Klenas Christ
2407 Kriweckis John
2416 Krokas Josef
2423 Kučinskis Malka
2451 Labus Sofia
2454 Mazlouskai W
2562 Mikalouskai Uršula
2565 Milauskis John 2
2613 Nowieckis Karol
2632 Poljondis Chalis
2660 Petraitis K
2666 Petraitis Frank
2669 Pioros Jozapas
2698 Rasickis Kaz
2701 Rauba J
2712 Rokstis S
2747 Saballauskis Anton 2
2760 Scaunlis Frank
2769 Skenytilis J
2861 Stankus D
2862 Staniewicz Antonas
2863 Stasonkus Jos
2864 Stangwillens D
2866 Stankewicz Antoni
2884 Sternityte Max
2900 Sungall S Stanislaw 2
2911 Szanto János (Jonas).
2904 Viskraltis Petrone
2977 Wazdisz Wladislawas
2980 Walskis Kaz
2985 Wenskus Malka
3042 Zemeckaitė Uršula
3027 Ziraftis Janis

APGARSINIMAI.

PUIKI VIETA ANT RANDOS.

Naujas namas ir 5 akrai žemės pigiai ant randos ar pardavimo. Chicago's priemiestij, ant 109-os gatvės ir Kedzie ave., prie miestelio Greenwood Park, netoli Sv. Kazimiero lietuviškų kapinių. Iš čia galima važiuoti Chicago's strytkariais už 5 centus, arba geležinkelio, kurio stotis tik du bloku atstu. Sveikas oras, graži vieta ir ant 5 akry žemės, galima laikyti karvę, vištas ar kiaules ir išrinkti iš to daugiau, negu randa kastyuoa, arba galima užsodyti žemę bulvėmis, daržovėmis, ar kitais javais ir išrinkti savo randos pinigus. Dabar laikas žemę dirbti, taigi paskubinkite. Atsiskaitite j

A. OLŠEVSKIO BANKA, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS Gaunamos "Lietuvos" Knygynė.

Auštant. Ellės J. Mikuckio. Telpa čia 34 įvairios dainos. Pust. 62. 35c
Gaila Ugy. Vieno veiksmo komedija. L. A. Dmusevskio. Vertė A. Vėgelis. Pust. 30. 20c
Kamlnakretis ir Maluninkas. Dvi veiksmo Operetė J. N. Kamlnakto. Vertė A. Vėgelis. (Petrinas No. 7). Pust. 64. 40c
Japonija seniau ir dabar. Parašė Dž. Dž. Pust. 16. 5c
Tikri Juokai. Lietuvių palinksiminimui parašė, suruošė ir sugrabiė Jonas Vilekas. Didelė ir mazi, apšviesti ir prasti, be skitumo visli kviečiam j juokij pasauli: juokietis ir tuktikt! Pust. 206. 50c
Sluštiant pinigais reikia adresuoti: A. OLŠEVSKIO, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

PASKOLINIMO IR BUDAVOJIMO DRAUGIJA ŽIRGAIŠKIS

Atidarys naują 9-tą seriją sereodj Liepos (July) 17 d. 1912 m. šita draugija gyvuoja jau 2½ metų ir turda \$10,000 kapitalo. Tais draugai ir draugės, jeigu norit įstyt savo locnā nuosavybę su mažu kapitalu, kreipkitės prie viršminetos Drjos, nes ji paskolina pinigais ant lengvų išlygų ir tuomi pagelbsti Jums įstyt patinkantį nuosavybę.

Mitingal atsiuba kiekvienos sereodos vakarų 8-tą val. Aduko avetainę no No. 3301 Auburn ave. (kampas 33-čios gatvės).

PUIKUS IŠKILMINKAS PIKNIKAS parengtas trusis Drstės Palaimintos Lietuvos, medelijo Liepos (July) 7, 1912, Kosciusko Parke, ant Grand ave. ir 53rd ave. Pradžia 9 val. ryto. Įžanga j darž 25c porai.

Suomi širdinai užveddame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant virš mineto pikniko kuonoskaitlingiausai. Stengsimės visus atsilankčius svečius širdingai užsėdinti. Daras yra didelis ir daugybė puikių medžių. Taipogai randas (2) dvi platformos dėl pasikojimo. Bus lietuviški nuotakantai, kurie pulkiai grąsis lietuvius ir amerikoniškus šokius. Taipogai bus lekiuojanti krasa, bus duotos dvi (2) dovanos vertės \$10.00. Iš viršū, žemotais pavienis, kuris apturės daugiausai atviručių gaus \$5.00 vertės lenguagel aplie laikrodėlio (rob); 18 moteriškų, moteris ar mergina apturės puikių albumų, vertės \$5.00. Su kiekviena dovana bus palidijimas, kad tai yra tikrai ta dovana \$5.00 vertės.

Vardan Drstės Palaimintos Liet. pasileikam su pagarba. Komitetas. Vaiduojant ant pikniko nuo 18-tos, ir Bridgeporto imkite North Halsted st. karus iki Grand ave. karais iki 53os ave. Nuo Town of Lake ir West Side, Ashland ave. karais iki Grand ave. ir iki 53-čios paskul du bloku i šiaurę (North), kur pamatysite sėdus prie daro. Vias nuvažiuojimas j pikniką tiklasi 5c. Nepamirškite transferą paimt ant Halsted st.

Imas METINIS PUIKUS PIKNIKAS parengtas Dravystės Lietuvių Jaunų karelių Dainos Myletojų atsiub ne delioje, 7 d. liepos (July), 1912, Leafy Grove (Darž), Willow Springs, Ill. Pradžia 9-tą valandą 18 ryto. Įžanga 25c porai.

Nuosirdiai užpašome visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausai atsilankyti, nes bus puiki muzykė, kuri grieš vlokijus šokius. Taipgi bus pirmo skyriaus gėrymai ir užkandžiai. Su godone. Komitetas. Pagarba. Karais važiuokite iki Archer ave., paskul imkite Archer Limit skarus ir važiuokite iki sutos, paskul imkite Joliet karus, kurie daveza iki pat užsčius.

Jeigu litu bus atdeta. zika, galima bus gerai pasiškoti; muzika bus iš kunigaikščio Oginskio beio, grieš nado šokius. Prie gero Milwaukee alaus stiklio ir smugios muzikos galima bus smagiai pasileiksminti. Su pagarba Komitetas.

SVARBUS PRANESIMAS. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nuo 1-os dienos liepos mėnesio 1912 metų įveda skyrių pašalpos ligoje. Tas skyrius yra labai svarbus netik dabar gyvuojantioms Susivienijimo kuopoms, bet ir pašalpinėms draugystėms, kurioms daug geriaus ir naudingiaus yra prisidėjus prie Susivienijimo, vesti pirmyn savo narių šelpimo, darbą pagal vienodą tvarką ir iš vieno centro.

Pagal naują, SIA. narių primtą ir 27to Seimo nustatitą Konstituciją, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mokes kiekvienam nariui pašalpos ligoje po \$6.00 sanvaltėje per pirmąsias 15 sanvaltių ligos ir po \$3.00 per sekantias 15 sanvaltių ligos. Taip pat moteris gaus pašalpg lygal su vyrais visose ne nuo padiso, paechnančios ligose, o palage gaus vienu sykiu \$6.00.

Mokėstis j tą skyrių — 30 centų mėnesij. Įstojimo mokesl j skyrių pašalpos ligoje: nuo 18 iki 30 metų amžiaus — \$1.50; nuo 30 iki 35 metų amžiaus — \$3.00; nuo 35 iki 40 metų amžiaus — \$4.00; nuo 40 iki 45 metų amžiaus — \$5.00; nuo 45 metų amžiaus — \$6.00. Prie skyriaus pašalpos ligoje gali prigulėti visi sveiki Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai: visli naujai prisijauję prie Susivienijimo j apsaugos skyrius gali taipgi prisirašyti ir prie skyriaus pašalpos ligoje. Pranesdami apie tai, kviečiame prie šios pažangios tautiškos organizacijos, t. y. prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, visus lietuvius ir lietuvaites. Norintie įstoti, kreipkitės prie vietinių kuopų, o kur tokių nėra — kreipkite naujas. Visokias informacijas galite gauti iš Centro. Rašykite šiuo adresu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30th st., New York, N. Y.

Pajėškojimai.

Pajėškau Felikso Gudaviciaus 18 Kauno gub., žarėnų parap., Dilbun kaimo. Jo brolis išmokėjo jam dalį 700 rublijų ir pinigai yra padeti už rankų, jis bėte ar kas kitas lai praneša, atsiuškodamas pas: Joną Dogušį, 1612 Chesnut st., Racine, Wis.

Pajėškau Ignoto Radzevičiaus (rašė J. Rice). Pirmiaus gyveno Jersey City, N. J. Jisai pats, arba kas apie jį žinot, teiksitės pranešti jo antrašą, už ką busi labai dėkingu, o su J. R. turij labai svarbų reikalą. Julius Vitkauskas, 400 So. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Pajėškau Antano ir Juozo Zigmantų, Suvalkių gub., Naumiesčio pav., Prėškaukūdių parap., Palobij kaimo. Abudu pirmiaus gyveno Anglijoje, Londone. Girdėjau Juozas atvažiuo Amerikon, o Antanas manau ir dabar Anglijoje. Turiu labai svarbų reikalą. Meldžiu labai atsiuškuti: Jonas Andzulis, 8844 Cottage Grove av., Chicago, Ill.

Pajėškau brolis Jono Stasio, Kauno gub., Panedžio pav., Vabalinkų par. Natinkių kaimo; 8 metal kaip Ameriko. Pirmiaus gyveno Mahanoy City, Pa. Meldžiu atsiuškuti tokiu antrašu: Miss Ona Stasulė, 288 Athens st., So. Boston, Mass.

Pajėškau draugo Franciskaus Kazulio, Kauno gub., Telšių pav., Gaunavo parapiljos, Morkiškių sodžiaus; 6 mėnesiai, kaip atvažiuojo Amerikon, aš likau Brocktone, o jis išvažiavo Chicago. Meldžiu atsiuškuti, nes pamečiau jo antrašą. Ludvik Bagdonas, 701 E. Columbia st., Springfield, O.

Pajėškau švogerio Mikalojaus Butkaus, Kauno gub. ir pavieto, Betaglos valsčiaus ir parapiljos, Jakaičių kaimo. 6 metal Amerike. Pirmiaus buvo Argentinoje, paskul atvažiuo j šiaurinę Ameriką. Aš vedžiau jo seserį Domicelę. Atsiuškuti! 226 Grove st., Dunmore, Pa.

Pajėškau tikro brolis Franciskaus Saulėno ir sesers Rozalijos Saulėnių, tės, po vyro Jurgelėvičienės, Vilniaus gub., Trakų pav., Vilkininkų valst. ir parapiljos, Daržėnų kaimo. 6 metal atgal su jais persikyrliu Haverhill, Mass. Meldžiu atsiuškuti. Joseph Saulėnas, P. O. Box 314, Campbell, Neb. cago, Ill.

Racine, Wis. Mirė, Barbora Vaičiulienė, buvo palaidota ant katalikiškų kapinių, 26 birželio (June), 1912 m. Paliko sunų 8 metų bė jokios prieglaudos ir brolius dideliam nuliudime. Pacina iš Kauno gub., Rascinių pav., Kedainių parap. Kas daugiau nori žinot, kreipkitės ant šio adreso: Alex Galdikas, 1103 Milwaukee ave., Racine, Wis.

Reikalavimai.

Reikalinga mergina prie ofiso darbo, tokią kuri jau yra dirbusi ofise. Tegul atsiuškia prie laiskų pridudama savo rekomendaciją (reference) j A. OLSZEWSKIO BANKA, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Reikalingas geras bučiurius, kuris moka darba, arba vyras, kuris nori mokytis bučiurius darbo, mokeslis geras, darbas ant visados. Atsiuškut laiskų ar ypatisškai: Joseph Attkenson, Steger, Ill. Telephone 257.

Reikalingi karų karpenieriai ir truckmonai. Nuolatinis darbas. Atsiuškut pas Mathew Stock Car Co., 45th st. ant Peoria.

Reikalinga lietuvaitė mergina j "Dry Goods" štorą. Gera mokeslis. Patyrimas nereikalingas. M. Glait, 4321 Wentworth ave.

Reikalinga keletas vyrų Chicagoj ir aplinkinei, kurie norėtų vakarais ir šiaip liuosame nuo darbo laike uždribti pinigų. Rašykite tuojus lietuviškal dekl dykos informacijos, nes tamsta laimė laukia. Mes išmokysime kaip. Adresas: Informaton Dept., 25—156 N. La Salle st., Chicago, Ill.

Reikalingas pirmos rūšies bučiurius, turi mokėti savo darbą atsakančiai, geistina butų mokes kalbėti: angliškai, volkiskai, lenkiškai ir lietuviskai. Gera alga geram žmogui. Darbas ant visados. Atsiuškute šiuom antrašu: 249 Kensington ave, Kensington, Ill.

Reikalingas atsakančis darbininkas prie fotografijos darbo. Atsiuškute antrašu: 3213 So. Morgan st.

Reikalingi: širmonai, jardmonai ir siederzliai gelgalių jarduose. Geros algos. Lanski, 2117 So. Jefferson st.

Reikalauja finierkyrų j beisterky jose moteriškų drabų j situj pas: Percival B. Polmer Co., 567 W. Adams st., Chicago.

Reikalingi 2 atsakomi piekiorai, atsiuškut po adresu: J. MISIEWICZ, 2212 — 137th st., Indiana Harbor, Ind.

Ant Pardavimo.

PIGIAI ANT PARDAVIMO 3 MEDINIAI NAMAI:

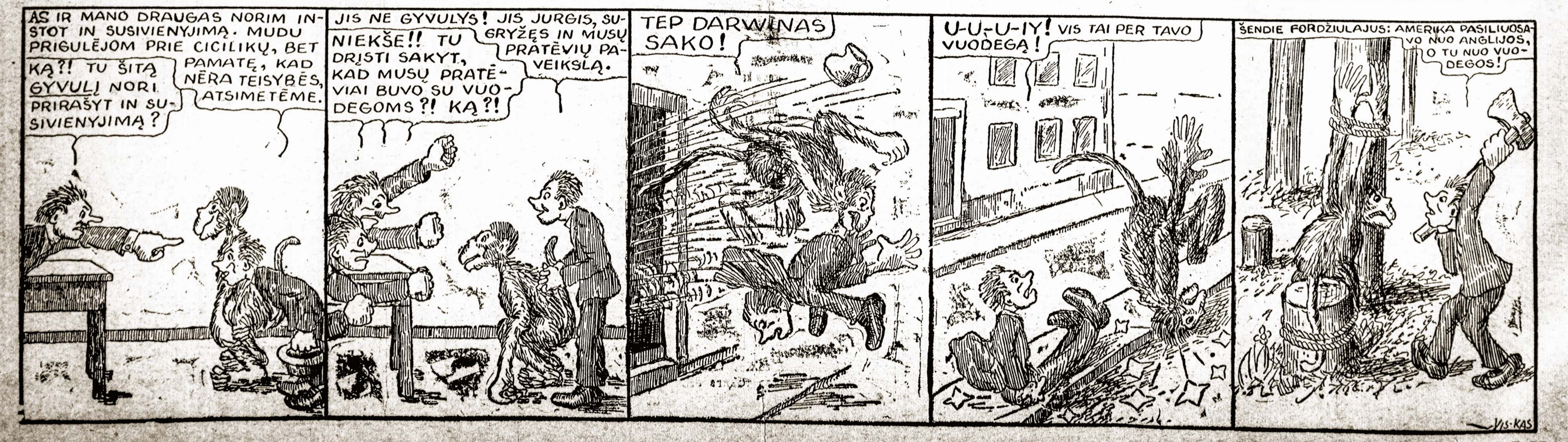
3251 S. Halsted st. tik \$200.
3259 S. Halsted st. tik \$500.
3261 S. Halsted st. tik \$100.

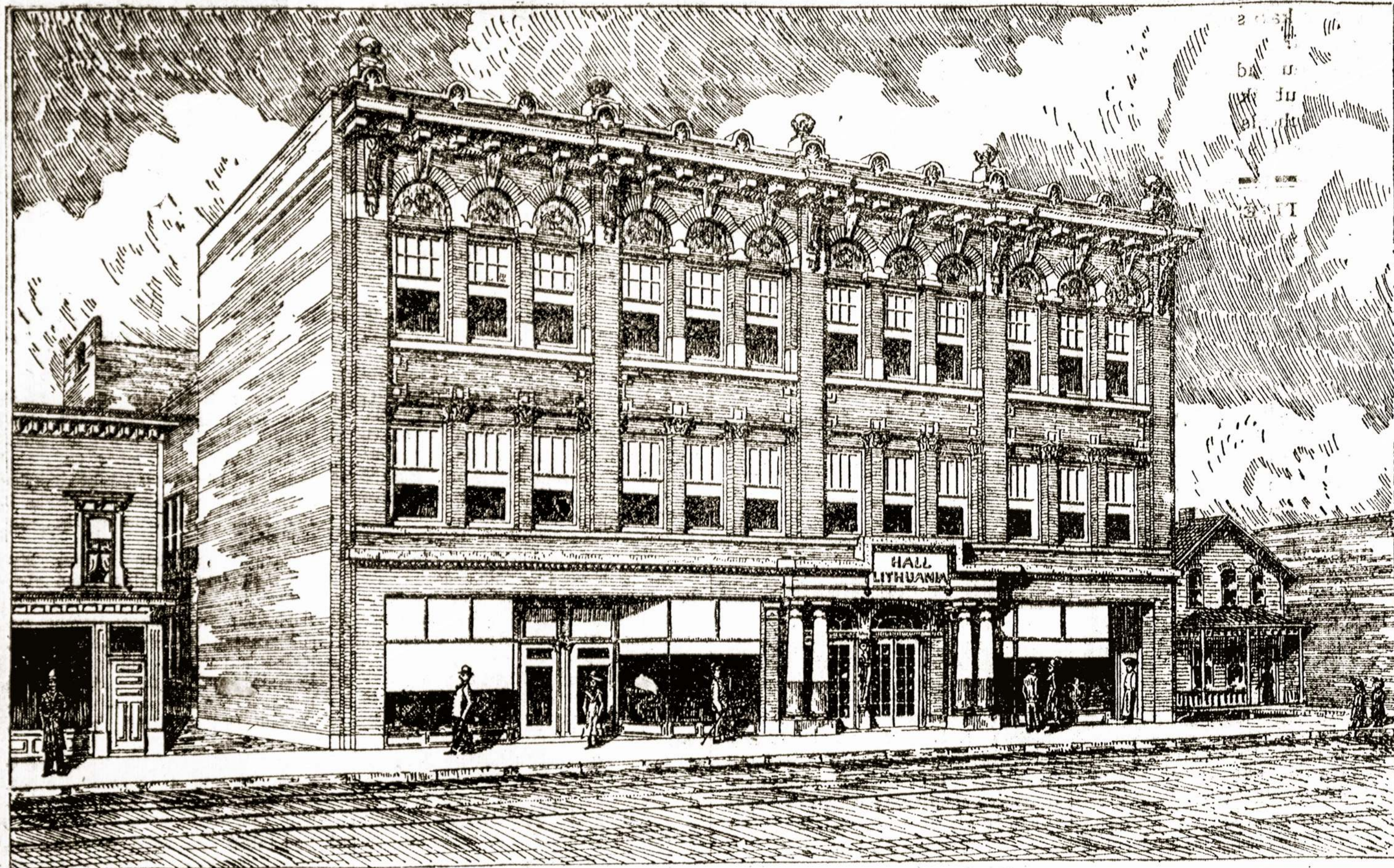
Ant šių lotu bus statyti nauji muriniai namai ir todėl šie parduoda pigiai nustumimui ir atitūstinimui lotų. Kas turi arti tuščią lotą, tam gerai apsimokės vieną iš jų pirkti ir atstumi ant savo loto. Dasiznokite: A OLSZEWSKIO BANKOJE, 3252 So. Halsted st.

Parsiduoda grosernė j bučernė, lietuvių apgyventoj vietoj; bižnis gerai dirbtas vienotoj aplinkinėj. Parsiduoda iš priežasies saviniko išvažiavimo j Lietuvą. Atsiuškut po žemiaus padetu adresu: Wm. Petkus, 70 N. Broadway st., Aurora, Ill.

Ant randos du štorai ant Halsted gatvės didžiausioje lietuvių kolonijoje. Dasiznokite A. OLSZEWSKIO BANKOJE, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Fordziulajus! Amerika pasiliuosavo nuo Anglijos, o Jurgis nuo vuodegos.

Lietuviška Svetainė — "Hall Lithuania" dabar sta toma prie Halsted, tarp 31-mos ir 32-tros gatvių.

Geriausią vietą didžiausioje Chicago Lietuvių kolonijoje sekantiems bizniam:

Muzikališkų Instrumentų Štouri
Restauracijai su mažu Hotelu
Moteriškų Drapanų Štouri
Fotografo Galerijai
Dry Goods Štouri
Hardware Štouri

Furniture Štouri
5c. ir 10c. Štouri
Barber Shopui
Teatrui
Grosernėms
Bučernėms

Ir kitokiems bizniam yra dabar geriausia vieta ant Halsted, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių.

Budavojantės naujai salei visi bizniai čia kyla augštin. Lietuvių čia kasdien tankinasi.

Šią vasarą, apat dabar statomas Salės, mes čia statysime sekantių biznio namus:

Po No. 3259 ir 3261 So. Halsted St. bus statytas trijų augščių, dviejų lotų platumo gražus murinis namas. Apačioje bus du dideli štorai, viršuje bus puikus pagyvenimui su ofisais daktarams, advokatams ir kitokiems bizniam.

Po No. 3251 So. Halsted St. bus statomas trijų pėntrų, vieno loto, puikus murinis namas. Apačioje bus didelis štoras su gyvenamais rūmais užpakalyje, viršuje bus puikus pagyvenimui su biznio ofisais.

Po No. 3220, 3222 ir 3224 So. Halsted St. bus statytas trijų lotų platumo vieno pėntrų augštumo didelis "Furniture Store" ir "Garage."

Po No. 3131, 3217, 3219 ir 3234 So. Halsted St. bus

statyti vieno pėntrų štorai su gyvenamais rūmais užpakalyje, tinkami visokiems bizniam.

Taigi šią vasarą čia taps naujai uždavota gražiais štorais net 10 lotų apat jau dabar pradėtos statyti Salės. Kiekvienas naujas namas bus elektrika apšviestas iš vidaus ir iš laiko taip, kad Halsted gatvė nuo 31-mos iki 33-čios bus gražiausias biznio centras.

Kada čia šią vasarą susibūdavo viršpaminėti nauji štorai ir juose bizniai taps atidaryti, tai namų ir lotų kainos bus daug brangesnės negu dabar. Šiandien da nuo mūsų galite pirkti čia lotus nuo \$2,000.00 ir augščiau, bet vėliau jų už tą kainą nepirksite. Todėl, jei jieskote biznui geros vietos, tai pirm pirkinio kitur, dirstelkite pirmiau i Halsted, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių.

Mes išvarėme iš čia žydus su jų "rag shops" ir tuos štorus, kuriuos žydai laikė, dabar atnaujiname ir išrandavosime lietuviams. Dabar jie yra tušti, ant raudos. Kas norite čia pradėti biznį, ateiškite pas mus ir apžiūrėkite šitos štorus, o mes juos jums išstaisysime taip, kaip norėsite, tinkamai jūsų biznui, ir išrandavosime už prieinamą kainą. Jei šie štorai jums netiktų, mes galime pastatyti jums naują štorą, toki koki norite, arba galime jums parduoti lotą ir galite patys sau štorą pasistatyti. Pinigus statymui štoro mes teipgi galime paskolinti. Todėl, jei jieskai geros biznui vietos, tai pasiskubink, pakol kitas kas šitos štorus neparandavojo.

A. OLSZEWSKI BANK 3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

GARY, INDIANA LOTAI.

Nepirkieks, pakol nepasimatys su mumis. Mūsų oasme Generalitkame Real Estate Biznyje per daugel metų ir visą laiką apsigyveno Chicagoje. Mes parduodame Lotus ir Namus po visą miestą Gary. Mes statome namus po orderio ir skolinam pinigais ant proterų likat. Farmas parduodame visur. Įstatiname nuo ugrius ir nolaimės. Išduodame ir tvirtiname visokius dokumentus. Informacijos ir Gary, Ind. žemėlapis dovana! CHAS. URNICH & Co. įkurta 1902 Room 25 Metropolitan Block. 154 RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL. CHARLES URNICH, Lietuvių Notarijusas. Tel. Franklin 2200.

Parduoda kurliepas šapa labai geroj vietoj, prie pat Halsted st. 2042 Canalport ave. Atsišaukt: Jonas Origiunas, 2042 Canalport ave. Chicago, Ill.

PLUNKSNOS RASYMUI. Kas prislys 25 centus, tam mes prisigim pacy plunksnų (fountain pen). Agentų ir storninkų reikalaujam.

Adresas: Importers Sales Co., Abilene, Tex.

Parduoda grosernė ir bučernė, lietuvių, lenkų ir angli apgyventoj vietoj. Biznis gerai išdėstas, išstatinai gerti. Prie bizno priguli arklys, vežimas ir triobas rakandai (furniture). Priežastis parduoti — skirimas dviejų savininkų. Platus namas atsišaukt po antrą: M. N. K. 136 Deodar st., Indiana Harbor, Ind.

PARDUODU FARMAS.

Lietuvių kolonijoje Mason ir Lake apskrityse, Michigan vaistoj, kur jau 105 lietuvių turi nusipirke farmas. Ten turli dar daug geros ne išdirbtos žemės plotų parduoti. Taip jau turli gyvenamą farmą su triobomis ir sodais. Žemė kuogeriausia, su molu, puodžiu ir smėliu maišta. Parduodu lengvomis sąlygomis ir pigiai, norintems lengvas išmokėjimas. Rašykite tuojau, prislysiu dykai savo žemių žemėlapi ir informacijų knygele.

ANTON KIEDIS, Peacock, Lake County, Michigan.

Parduoda pulkus kampalia salunas, 20 metų užgyventas tarp lietuvių ir lenkų; vienas blokas nuo bažnyčios ir didžiausios lietuviškos bankos Chicago. Biznis kuogeriau mai išdirbtas. Galitose parduoti, bet

staiga turli išvažtuot Lietuvon. Geram lietuvių gera progą. Norintys įgti gerą biznį, teatsišaukia ant antro: 3228 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parduoda geras salunas, geroj vietoj lietuvių apgyventoj. Parduos pigiai. Atsišaukt po No. 1020 So. Canal st.

Parduoda kraučų šapa, visai pigiai lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. Mano vyrais dar geras biznį, bet numirė ir todėl nalie turi parduoti. Atsišaukt. Ona Juknis, 1620 So. Union ave.

Parduoda salunas 25 metų gyvuojantis ant gatvekarių stoties. Kozmas sveitinantis ar lietuvių laukdamas kary turi užeti. Netoli saluno yra dvi restauracijos ir 4 didelės dirbtuvės. Kas bus pirmenis, tas ir geresnis. Atsišaukt. 2300 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parduodu pigiai savo rakandus (furniture) iš keturių kambarių, taipgi aisoaksą; parduosiu kiekvieną daiktą atskirai. Galima užeti vakarais arba dienomis. Mrs. Jones, 3417 Emerald ave.

Parduoda grosernė pigiai: geras lietuviškas apieilink; parduosiu iš priežasties ligos. Išdirbtas "kas" biznis. Arklys ir vežimas. Atsišaukt pas: 2120 So. Halsted st.

Kas nori nusipirkti gerą ir 13 metų jau gyvuojantį saluną, tai skubinkit, nes yra geras progą. Artl jo yra didžiausia lietuviška banka ir centinis teatras. Biznis yra tarp lietuvių ir lenkų. Jiegi norit pirkti gerą karčmą pigiai, tai atsišaukt. 3202 So. Morgan st., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos mūsų agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ant pusę metų ir užsimokėti.

BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
J. Vacnas Daunora, 213 Bedford Ave.
A. Leoninaukas, 909 Rogers ave.
P. Pilenas, 102 Grand st.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.
Vincas Zelvis, 603 So. Paca st.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkovičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
J. I. Bagdžianas, 2334 S. Oakley ave.
Ad. Gimbutas, 3036 Union ave.
Antanas Grilius, 708 W. 17th Pl.
J. Janušas, 2015 Canalport ave.
Zen. Jucevicius, 118 E. 15th st.
Adomas Jodelis, 313 W. 18th st.
Valc. Linka, 1813 String st.
J. A. Rimkus, 320 W. 26th Pl.
Vinc. Stulpinas, 321 33rd Pl.
Jonas Visockis, 8130 Vincennes Rd.
Ant. Vizbaras, 3327 Lowe ave.
Petras Vaitiekunas, 827 — 33rd Pl.
P. Zimudzinavičia, 913 W. 32nd st.

CICERO, ILL.
A. K. Boczius, 1318 So. 49th Ct.
HARTFORD, CONN.
Kar. Lesovicius, 40 Mulberry st.

HERRIN, ILL.
J. T. Adomaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasulis, 3604 Deodar st.

LOS ANGELES, CAL.
P. O. Mankus, 319 Gorman Bldg.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniskis, 14 Summer st.

McKEES ROCKS, PA.
Stan. Viltrakis, 207 Charters ave.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 510 Main st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrozėjus, 178 Ferry st.

PETERSON, N. I.
A. Varaskevičius, 70 Lafayette st.

PLYMOUTH, PA.
S. Potelunas, 345 E. River st.

PITTSBURGH, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignatas, 46 So. 22nd st.
Pius Zaviackas, 445 Staigum st.

40 KVORTU
ALAUS \$1.00

Ekspreso kaštai primokami.

Kad supazindins kiekvieną namą su mūsų garsiu "AMBER" Lager Alumi, mes išsigaime "AMBER" alus. KETURIASDESIMTIS KVORTU už \$1.00, užmokejusi visus kaštus, kuris mes, mame, yra lygus ir srymenis už antrojo Lager Byra. Joks alus Milwaukee negalės būti srymenis, kad ir butų daug kartų geresnis. Gvarantuna, jog yra padarytas iš geriausių Miežių. Maito ir importuoti įveikti, o lyg U. S. Pure Food Laws. Seigė No. 2115-A.

Sužadykite milžią sąvorninkų pelną! Mes parodysim jums kaip. Mes esame patyrę bravorininkai ir parodysim jums, kaip padaryti locu alį namie už apie 2 centus kvortu suvedus per 1000 Bravorininkų prekių. Visai teisiotas, 1000s minuot padarys darba.

Pabandyk 1 kvortą alaus už Dyką. Gali bandyti kaip žmonai ir jeigi nebus geresnis už ilie alų butinį ar kurį salunose gėri, sugrąžink ilikui mūsų mūsų kaitais, įsų pinigų tuojau sugrąžinsim. Tolekai užsėdintu koostumit. Siųsk orderį šia dien ir mes išsiųsim "AMBER".

40 Kvortų Alaus už \$1.00. Vitos Ekspreso Išaidos PRIMOKETOS. Jis visas dailis šios salos, butatoje skruodod. 120 kvortų už \$2.70. "Scherer" alus kvortu kvortu. Išsiųskite "Lietuvą" alus kvortu kvortu. Išsiųskite kiekvienam, gavo jo varda ir antaisa. American Product Co. 508 America Bldg. CINCINNATI, O.

SEVEROS VIDURIAVIMO GYDUOLES

(Severa's Diarrhoea Remedy)

Dabartinio meto laikui privalai visados jas turėti po ranka, kaip parankiausių pagelbą atsitikus vasariniams žarnų sujudimams, vidurių palnosavimui, viduriavimui, choleralinai ir vasarini ligai, kuriose greitai vaistų veikimas yra paprastai labiausias pageidaujamas. Todėl šitos gyduolės visiems labai patinka.

Kad jos veikia greitai

Du didumai: 25c. ir 50c.

Atsitikus kokiems nors vidurių sujudimams, arba kokiai nors ligai, po kuriai sveikata grįžta pamazū, nėra apetito, nupuola jėgos, arba jeigu abelnai jaučiatės nuvargę ir nuilę — galima sušaukti geriausių rezultatų, vartojant

Severos Skilvini Kartu Vyną

(Severa's Stomach Bitters)

Kaina \$1.00

Sustiprinimui Nervų

Didesnė žmonių dalis laikas nuo laiko gauna suirimo nervų delei perdidelio darbo, susikremtymo, neišsimiegojimo, prasizengimo priešais gamtos reikalavimus ir tada nustoja visiškai energijos, pasidaro neramiais ir buna visą laiką suerzintais.

Severos Nervotonas

(Severa's Nervoton)

Yra puiki gyduolė panašiuose atsitikimuose, kartu ji sustiprina visą nervų sistemą. Ji numalšina suerzintus nervus, grąžina jiems lygsvarą ir tokiu būdu užkerta kelią abelnam sveikatos nustojimui.

Kaina \$1.00

Jeigu jau turi pirkti bent kokias gyduoles — lai tai buna Severos gyduolės. Aptiekoriai jas visur parduoda. Patarimas laikais UŽ DYKĄ. Jeigu jūsų aptiekorius negali jums dastatyti, ko jums reik, rašyk mums:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

DIDŽIAUSIA
Lietuviška aptieka
J. KRZYWINSKIO
3149 S. Morgan St. CHICAGO.

ATMINKITE Galvos skaudėjimas, nerviškumas, akių skaudėjimas, apsvaigimas ir t. t. vis tai pasekmės nesveikų akių, kurios gali lengvai būti atitaisytos, pritaikant geras akinius. Akių apžiūrėjimas nieko netešuoja. Jai jums skauda akis, raudonos akys, nerogai matote, silpsta matymas skauda galvą, nelaukite nieko, o tik jieskokite pagelbos. Eikite i Krzywinski Aptieką ir dykai pritaisyks. Atminkite už akinius gvarantuojame ir tikrai pri takome akinius. Akiniai po 50c. \$1.00, \$2.00 ir brangesni. Aukštesniai akiniai parduoda po įvairias kainas. Priimame visokius akių pataisymus.

RUPTURŲ DIRŽAI.

Turime didelį pasirinkimą rupturų diržų ir pilvui bandąž vyrams, moterims ir vaikams. Kiekvienam pritaikinsim dykai. Visokius patarimus duodame dykai. Pasiliekame visų lietuvių atsiminimui.

GERA PROGA!

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo \$1.00
Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo \$1.00
Aritmetika mokiniams mokytis be mokytojo \$1.00
Viso \$1.00
Kas atslys išskirps šitą apgarsinimą "Lietuvos" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Carl E. Worm
APTIEKA

3400 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Išpildom receptus dienos ir nakties laikais iš geriausių grynų ir šviežių vaistų.

ISGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE
(Be pelno ar skausmo)
As noriu išgydyti kiekvieną kenčiantį vyrą nuo Varicocele, Strikturos, Užkrečiamų Kraujų Nutekų, Nerviškos Negalės, Hydrocele ar ypatigę vyrų ligų. Tas laisvas pasilūpinimas yra atviras visiem, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir gydytojų be jokios naudos. Ir mano noru yra parodyti visiem tiems žmoniem, kurie gydesi pas tuojau ar daugiau daktarų be jokios naudos, kad aš vartoju vienintį būdą, kuriuom liberai ant visad išgydau.

VYRAI ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ. Atsilaukite in mano ofis ir pasitetraskite su manim draugiskai. Išgydau vislaikligis skilvio, plaučių, kepenų ir inkstų. Nemokėk už nepasiekimą gydymą — NEISGYDO, NEMOKK.

Slaptos VYRŲ LIGOS. Pražudytas Vyrishkumas, Ligos Kepenų ir Inkstų. Išgydomos greitai vislaikligis ir užalkomos paslaptys. Ner- viška Negalė, Silpnumas, Pradudytos, Pajegon, Gysų Iši- ymas, Kraujų Utandėjimas, Szipumo Nubėgimas.

Plačiai. Dvaulp Bronchitas, Kepenų, mo Ligos Išgydomos vislaikligis mano vėlausia metodu. Szir- dics Ligos. (Roda Dovanai).

Dr. ZINS, 183 N. CLARK ST. CHICAGO

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vak. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 pop.

Specialistas Vyrų ir Moterų Ligo. (Ištyrimas Dovanai)

Varicocelės, Skausmai, Strikturos, Baltosios Tekėjimas ir kitos ligos išgydomos vislaikligis. Užpalkinas šarzas, iš- senėjusios ir neriškos moterų ligos. Kalbame Lietuviškai.

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vak. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 pop.

GERA JUSU Daktaras, SVEIKATA

gydydamas jus, pirmiausiai klausia apie Jūsų pilvą, jankas ir vidurius. Pirmiausiai jo darbu yra sujunginti juos prie tinkamo jiems darbo — kam turite to jaukti? Pataisykt juos tuojaus, pirma negu visai apgulsi, išva- rykit nuodus is jūsų kūno.

ZAM-ZAM TOBLYTELES

sujudins prie veikimo šitos organus, ZAM-ZAM suteiks skaisidevį išsiurą, padarys jūsų žingną stipria ir mikiia. ZAM-ZAM yra lengviausias kelias prie geros sveikatos, leng- vai gaunamas, jis yra lengvas, bet labai gerai turi veikimą. Sykį pabandyk ir giedosi giesmes pagyrimo — gauk ji šiandien.

Geriausias vaistas prieš Nervišumą.

ZAM-ZAM TOBLYTELES

jusu Aptiekoj 10 centai ir 25 centai.

Užsirašykite "Lietuva".

